

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1957

Υπό του κ. ΖΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Ε. ΖΟΛΩΤΑ

Διοικητοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ Καθη-
γητοῦ τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν

Ι. ΡΥΘΜΟΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1. Κατὰ τὸ 1957 ἡ ἀνοδος τοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ὑπῆρξε πολὺ μεγαλύτερα ἢ κατὰ τὰ ἀμέσως προηγούμενα ἔτη, συνεδουάσθη ὁμως μὲ περιαιτέρω οὐσιώδη αὐξησιν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ διέυρυνσιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὰ διαθέσιμα προσωρινὰ στοιχεῖα, ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου εἰς σταθερὰς τιμὰς ἦτο χαμηλότερος τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος. Τοῦτο, συμφῶνως πρὸς τὰ αὐτὰ προσωρινὰ στοιχεῖα, ἠξήθη ἐντὸς τοῦ 1957 κατὰ 9,5% περίπου ἔναντι αὐξήσεως κατὰ 5% τὸ 1956 καὶ 7% τὸ 1955. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ αὐξήσις τοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος προῆλθε κατὰ κύριον λόγον ἐκ τῶν πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν, κατὰ τὸ 1957 τόσοσιν ἡ γεωργικὴ ὅσον καὶ ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή παρουσίασαν σημαντικωτάτην αὐξησιν. Εἰδικώτερον ἡ εἰς σταθερὰς τιμὰς αὐξήσις τοῦ προϊόντος ἐκ τῶν πάσης φύσεως ἀγροτικῶν ἀπασχολήσεων ἀνῆλθεν εἰς 13% περίπου, τῆς δὲ μεταποιήσεως εἰς 8% περίπου ἔναντι 3% καὶ διὰ τοὺς δύο κλάδους κατὰ τὸ 1956. Αἱ ἀνωτέρω αὐξήσεις τοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος ἐκ τῆς παραγωγῆς ὑλικῶν ἀγαθῶν συγκρίνονται πρὸς αὐξησιν κατὰ 6% περίπου τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τῶν πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν τὸ 1957 ἔναντι 7% κατὰ τὸ 1956.

Ἡ κατὰ τὸ 1957 σημειωθείσα αὐξήσις κατὰ πλεόν τοῦ 14% τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ὀφείλεται εἰς τὰς ὑψηλὰς, λόγω εὐνοϊκῶν καιρικῶν συνθηκῶν, ἐσοδείας ὄλων σχεδόν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἰδιαίτερος ὁμως τοῦ σίτου, κηπουρῶν καὶ ἐλαιολάδου. Ἀντιθέτως ἡ κτηνοτροφικὴ παραγωγή παρουσίασε σχετικὴν στασιμότητα.

Ἡ σημαντικὴ αὐξήσις τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἐντὸς τοῦ 1957, εἰς τὴν ὁποίαν οὐσιώδως συνετέλεσαν τόσοσιν αἱ αἰσιόδοξοι προσδοκίαι ὡς πρὸς τὴν ζήτησιν λόγω μεγάλης αὐξήσεως τῶν γεωργικῶν εἰσοδημάτων, ὅσον καὶ ἡ σημαντικῶς ἠξυμένην τραπεζικὴν χρηματοδότησιν, ἀποτελεῖ ἰδιαίτερος ἐνθαρρυντικὴν ἐξέλιξιν ἐν ὑντιπαραβολῇ πρὸς τὴν τῶσιν στασιμότητα ἡ ὁποία ἐξεδηλώθη κατὰ τὰ ἀμέσως προηγούμενα δύο ἔτη. Ἡ ἐπικράτησις τῆς αὐτῆς τῆς αὐξήσεως κατὰ τὰ ἔτη 1955 καὶ 1956, παρὰ τὴν ταχεῖαν αὐξησιν τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων τῆς ἀσθενοῦς ἀνταγωνιστικότητος τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας ἔναντι τοῦ ἐξωτερικοῦ. Πρέπει πρὸς τούτοις νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν γένει εἰς τὰς βιομηχανικὰς καθυστερημένας χώρας ἡ αὐξήσις τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων δὲν ἀποτελεῖ πάντοτε, τοῦλάχιστον βραχυχρονίως, καὶ παράγοντα ἐνισχυτικῶν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανικῆς παραγωγῆς δεδομένου ὅτι δημιουργεῖ τόσοσιν μεταβολῆς τῆς συνθέσεως τῆς καταναλώσεως, αὐξανομένης τῆς ζήτησεως βιομηχανικῶν προϊόντων ἀνωτέρων ἰδίας κατηγοριῶν, ἢ ἐλαστικότητος προσφορᾶς τῶν ὁποίων ἐκ τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς εἶναι κατ' ἀνάγκην περιορισμένη.

Ἡ κατὰ τὸ 1957 σημειωθείσα ἐκ νέου ἐπιτάχυνσις τῆς ἀνοδος τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος δὲ ἠδύνατο συνεπῶς νὰ θεωρηθῇ ὡς πρῶτον ἀποτέλεσμα τῶν προσπαθειῶν προσαρμογῆς τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας πρὸς τὰς ἐκ τῆς ταχεῖας αὐξήσεως τῶν εἰσοδημάτων καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν εἰσαγωγῶν δημιουργηθείσας συνθήκας. Ἐνθαρρυντικὴ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς εἶναι ἡ κατὰ τὸ 1957 ἐξέλιξις τῆς κλωστοϋφαντουργίας τῆς ὁποίας ἡ παραγωγή ἠξήθη κατὰ 11% ἔναντι κάμψεως ἢ στασιμότητος κατὰ τὸ 1955 καὶ τὸ 1956. Εἰδικώτερον, εἰς τὴν δαμάσ-

κουργίαν, όπου η προσπάθεια ένισχύσεως της ανταγωνιστικής ικανότητας εξεδηλώθη εις εύρω-
 τέραν έκτασιν κατά τὸ 1957, ἐσημειώθη ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς μέχρι 17%. Ἐκ-
 τῶν λοιπῶν κλάδων τῆς βιομηχανίας τὰ ὑψηλότερα ποσοστὰ αὐξήσεως παρουσιάζουν αἱ χημικαὶ
 βιομηχανίαι — λόγῳ κυρίως τῆς μεγάλης αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς λιπασμάτων — καὶ ἡ βιομη-
 χανία χάρτου. Στασιμότης ἐξ ἄλλου ἐξαρκητήρισε τὰς βιομηχανίας τροφίμων ἐνῶ εἰς τὰς
 βιομηχανίας οἰκοδομικῶν ὕλων τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως ἀπὸ 23 % τὸ 1955 καὶ 10 % τὸ 1956
 ἐμειώθη εἰς 3 % τὸ 1957, ἡ ἐξέλιξις δὲ αὕτη πιθανώτατα ἀντικατοπτρίζει τὴν κατὰ τὸ ἔτος
 τοῦτο σημειωθείσαν κάμψιν τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῆς οἰκοδομικῆς δραστηριότητος. Τέλος, εἰς
 τὴν βιομηχανίαν δέρματος καὶ ἐπεξεργασίας σιδήρου ἐσημειώθη τὸ 1957 κάμψις τῆς παραγωγῆς.
 Ἄλλ' ἐνῶ εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν πρόκειται μάλλον περὶ προσωρινοῦ φαινομένου, δεδομένου
 ὅτι ἤδη κατὰ τὸ δεύτερον ἐξάμηνον παρετηρήθη μεταστροφή εἰς τὴν τάσιν, εἰς τὴν σιδηροβιο-
 μηχανίαν ἡ ἐντὸς τοῦ 1957 ἐξέλιξις ἀποτελεῖ συνέχειαν τῆς κρίσεως ἡ ὁποία χαρακτηρίζει μα-
 κροχρόνως τὸν κλάδον.

Ἡ σημαντικὴ αὐξηση τῶν εισοδημάτων κατὰ τὸ 1957 ὠδήγησεν εἰς περαιτέρω ρυθμωδὴ
 αὐξηση τῶν εισαγωγῶν καὶ εἰς σημαντικὴν διεύρυνσιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου,
 ἡ ὁποία κατὰ μέγιστον μέρος ἀντεσταθμίθη ἀπὸ τὴν αὐξηση τῶν συναλλαγματικῶν εἰσπρά-
 ξων ἐκ μονομερῶν μεταβιβάσεων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἡ συνεχιζομένη τάσις αὐξήσεως τῶν εισα-
 γωγῶν μὲ ρυθμὸν ταχύτερον τῆς αὐξήσεως τοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος δεικνύει ὅτι, παρὰ τὰς ἀνω-
 τέρω ἀναφερθείσας ἐνδείξεις ποσόδου, ἡ ἐλαστικότης ἐγχαρίου προσφοράς, βιομηχανικῶν ἰδίων,
 προϊόντων δὲν εἶναι εἰσέτι ἐπαρκῆς ὥστε νὰ ἐξασφαλίη ταχεῖαν ἀναπόκρισιν τόσον ποιοτι-
 κῶς ὅσον καὶ ποσοτικῶς εἰς τὰς ἠξυημένας ἀπαιτήσεις τῆς ζητήσεως. Εἰς τὰς βιομηχανικὰς
 καθυστερημένας οἰκονομίας ἀποτελεῖ σύνθετος φαινόμενον ἡ τάσις αὐτῆς αὐξήσεως τῶν εισαγω-
 γῶν, ἡ ὁποία βεβαίως ἐνισχύεται ὅταν συνδυάζεται μὲ αὐξηση τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων
 ταχύτεραν ἐκεῖνης τοῦ πραγματικοῦ εισοδήματος. Παρὰ τὸ γεγονός δὲ ὅτι κατὰ τὰς ὑπαρχού-
 σας ἐνδείξεις εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ διαφορά μεταξὺ τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεων τῶν χρηματικῶν εἰσο-
 δημάτων ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν ἀφ' ἑτέρου δὲν φαίνε-
 ται νὰ ὑπῆρξεν οὐσιώδης κατὰ τὸ 1957, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ὅτι συνέθη κατὰ τὰ ἀμέσως προη-
 γούμενα ἔτη, εἶναι ἀνάγκη νὰ τοισθῇ καὶ πάλιν ὅτι ἡ αὐξηση τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων
 με ρυθμὸν ταχύτερον τοῦ τῆς παραγωγῆς δύναται νὰ ἀποτελέσῃ σοβαρὸν διαταρακτικὸν παρά-
 γοντα τόσον τῆς ἐσωτερικῆς νομισματικῆς ὅσον καὶ τῆς συναλλαγματικῆς ἰσορροπίας τῆς Χώ-
 ρας. Ὡς ἐπανειλημμένως ἐτονίσθη, αὐξηση τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων μὴ παρακολουθουμένη
 ἀπὸ ἀντίστοιχον αὐξηση τῆς παραγωγῆς, κατὰ κανόνα ὀδηγεῖ εἰς διατάραξιν τοῦ ἐπιπέδου τῶν
 τιμῶν ἢ εἰς διόγκωσιν τῶν εισαγωγῶν συνήθως δὲ καὶ εἰς ἀμφότερα μὲ περαιτέρω δυσμενεῖς συνε-
 πείας ἐπὶ τῆς μορφῆς καὶ τῶν κατευθύνσεων τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ τῶν ἐπεν-
 δύσεων.

2. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ 1956, ὅτε αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου εἰς σταθερὰς τιμὰς
 τοῦ 1954 ἠξυήθησαν κατὰ ποσοστὸν οὐσιωδῶς ἀνώτερον τοῦ ποσοστοῦ αὐξήσεως τοῦ ἔθνικοῦ
 προϊόντος, κατὰ τὸ 1957 ἡ αὐξηση τῶν ἐπενδύσεων συμφῶνως πρὸς τὰ διαθέσιμα προσωρινὰ
 στοιχεῖα ἀνῆλθεν εἰς 6,3% ἔναντι αὐξήσεως τοῦ ἔθνικοῦ εισοδήματος κατὰ 9,5%. Αἱ ἐπενδύσεις
 παγίου κεφαλαίου ἐξακολουθοῦν νὰ ἀντιπροσωπεύουν ποσοστὸν οὐχὶ ἀνώτερον τοῦ 14 % τῆς ἀκα-
 θαρσίτου ἔθνικῆς δαπάνης, τὸ ποσοστὸν δὲ αὐτὸ εἶναι οὐσιωδῶς χαμηλότερον τῶν ἀντιστοιχῶν
 κατὰ τὸ τελευταῖα ἔτη ποσοστῶν εἰς τὰς πλείστας τῶν Δυτικῶν Χωρῶν. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη ἀνε-
 ξαρτητῆς τῶν ἐπελθουσῶν μεταβολῶν εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν ἐπενδύσεων, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ
 ἱκανοποιητικὴ διὰ μίαν Χώραν ἐπιδιώκουσαν τὴν ταχεῖαν οἰκονομικὴν τῆς ἀνάπτυξιν ὡς ἡ Ἑλ-
 λάς. Εὐνοϊκὴν ἐνδειξιν πάντως ἀποτελεῖ τὸ γεγονός ὅτι αἱ ἐπενδύσεις εἰς τοὺς ἀμέσως παραγω-
 γικοὺς τομεῖς ἦτοι τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν, τὸν ἐξηλεκτρισμὸν καὶ τὰς μεταφορὰς ἀντε-
 προσώπευον κατὰ τὸ 1957, τὰ 53% τοῦ συνόλου ἔναντι 50% κατὰ τὸ 1955 καὶ 51% κατὰ τὸ
 1956. Αἱ ἐνθαρρυντικαὶ αὐταὶ ἐξελίξεις ὀφείλονται καὶ εἰς αἰσθητὴν κάμψιν τοῦ ρυθμοῦ αὐξή-
 σεως τῶν δαπανῶν εἰς οἰκοδομὰς ἀλλὰ κυρίως εἰς αὐξηση κατὰ 88% τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν
 γεωργίαν καὶ κατὰ 20% περίπου τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς μεταφορὰς ἢ

ὅποια ἀντεστάθμισε τὴν κατὰ 64 % περίπου μείωσιν τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὸν τομέα τοῦ ἠλεκτρικοῦ κατόπιν τῆς συμπληρώσεως κατὰ τὸ 1956 τοῦ προγράμματος ἐπεκτάσεως τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἡλεκτρικῆς Ἐταιρείας Ἀθηνῶν — Πειραιῶς.

Κατὰ τὸ 1957 προήχθησαν καὶ αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι δι' ὠρισμένα ἐκ τῶν βασικῶν ἔργων. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἐξαγγελθὲν δευτέρον ἐνεργειακὸν πρόγραμμα, τὸ ὅποιον περιλαμβάνει οὐσιώδεις προσθήκας εἰς τὰς ἤδη ὑφισταμένας ἐγκαταστάσεις παραγωγῆς, συμπληρώθη ἡ ἐκτέλεσις καὶ ἐλήφθησαν ἀποφάσεις διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ διυλιστηρίου πέτρελαίου, τοῦ ὁποίου ἡ λειτουργία πρέπει νὰ ἀρχίσῃ προσεχῶς, ἐπροχώρησεν οὐσιωδῶς ἡ ἐπεξεργασία τῶν προτάσεων διὰ τὸ ἐργοστάσιον ἀξωτούχων λιπασμάτων, προεκκλήθη δημοπρασία διὰ τὸ ἐργοστάσιον σακχάρους ἐκ τεύτλων καὶ ἤρχισαν συστηματικαὶ συνεννοήσεις διὰ τὴν ἴδρυσιν ἐργοστασίου ἀλουμίνης καὶ ἀλουμίνιου. Ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη κηθεῖσα ἐμπειρία ἐνισχύει τὴν ἀπομὴν ὅτι ἰδίως διὰ τὰ μεγαλύτερα ἔργα, ὅταν δὲν ἐκδηλοῦται ἐγκαίρως θετικὸν ἐνδιαφέρον ἀπὸ ὑπεύθυνον ἐπιχειρηματικὸν οἶκον, ἐπιβάλλεται νὰ προχωρή τὸ Κράτος εἰς τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐκπονήσεως τῶν ἀναγκαίων μελετῶν καὶ εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων. Ἡ κρατικὴ αὐτὴ πρωτοβουλία πρέπει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ τὴν σαφῆ πρόθεσιν ἀναθέσεως, τὸ συντομώτερον δυνατὸν, τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῶν εἰς ἔμπειρον οἶκον, περαιτέρω δὲ τῆς μεταθιβάσεως ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς μετοχικῆς ἰδιοκτησίας ἐπ' αὐτῶν εἰς τὸ εὐρύτερον κοινόν. Εἶναι μεγάλης σημασίας νὰ διαμορφωθῶν ἰδίως διὰ τὰς βασικὰς βιομηχανίας μικτὰ ἐπιχειρήσεις, ὑπὸ μορφήν συγχρονισμένων ἀνωνύμων ἐταιριῶν εὐρείας μετοχικῆς ἰδιοκτησίας, αἱ ὅποια ἔτι λειτουργοῦν αὐτονόμως μὲ ἰδιωτικοοικονομικὰ κριτήρια καὶ μεθόδους. Οἱ ὀργανισμοὶ αὗτοὶ θὰ καταστοῦν οἱ κυριώτεροι φορεῖς περαιτέρω ἀναπτύξεως καὶ τεχνικῆς προόδου. Ἡ δὲ αὐτῶν ἐξασφάλισις γονίμων συνεργασιῶν μὲ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένους καὶ ἐμπείρους οἴκους εἶναι ἐπίσης ἐπιβεβλημένη διότι οὕτω μόνον θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν διαμόρφωσιν διεθνῶς ἀνταγωνιστικῶν καὶ ἐξαγωγικῶν ἐπιχειρήσεων.

3. Παρ' ὅλον ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος κατὰ τὸ 1957 ἦτο ἱκανοποιητικὴ, μὲ οὐχὶ μικροτέραν, ὡς φαίνεται, ἄνοδον τῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων καὶ περαιτέρω προώθησιν ὠρισμένων ἐκ τῶν μεγαλύτερων βασικῶν ἔργων, δὲν δικαιολογεῖται τὸ συμπέρασμα ὅτι συνετελέσθη ἀποφασιστικὴ πρόοδος πρὸς τὴν ὑπερνίκησιν τῶν μονιμωτέρων δυσχερειῶν καὶ ἀδυναμιῶν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Ἡ ἀνεργία καὶ ὑποαπασχόλησις παραμένει σχεδὸν ἀμείωτος εἰς ὅλην τὴν Χώραν καὶ ἀντιστοιχεῖ εἰς σοβαρὸν ποσοστὸν τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Ἡ ἔντονος αὐτῆ στενότης εὐκαιριῶν ἐργασίας ἐπηρεάζει ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς οἰκονομικῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς καὶ ἀσκεῖ ἀνασταλτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ καὶ τῆς ἐξυγιάνσεως τῶν συνθηκῶν παραγωγῆς ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ὀρθοῦς ποσοστὸν τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος εἰς τὴν Χώραν. Ἡ ἐξύψωσις τοῦ βιοτικού ἐπιπέδου εἰς τὴν Ἑλλάδα προϋποθέτει σημαντικὴν ἄνοδον τοῦ ἐπιπέδου ἀπασχολήσεως. Μέχρις οὗτο οὗτο συνετελέσθη ἡ πίεσις τοῦ πληθυσμοῦ πρὸς βελτίωσιν τοῦ βιοτικού τοῦ ἐπιπέδου θὰ ἐκδηλοῦται εἰς ἔντονον ἀνταγωνισμὸν πρὸς ἐξασφάλισιν μεγαλύτερου τμήματος ἀπὸ τοὺς ἤδη περιωρισμένους καὶ ἀνεπαρκεῖς διαθέσιμους πόρους. Αἱ τάσεις αὗται ὑπὸ μορφήν διεκδικήσεως χρηματικῶν εἰσοδημάτων ἀπὸ ἀγρότας καὶ ἐργατοῦπαλλήλους ἐκδηλοῦνται εἰς μονιμωτέραν πίεσιν ἐπὶ τῶν τιμῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ νομισματικὴ ἰσορροπία παρὰ τὴν συντελουμένην πρόοδον νὰ εἶναι ἐπισφαλής.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους εἶναι ἀνάγκη ὁ μὲν ἔλεγχος ἐπὶ τῆς σταθερότητος τῆς νομισματικῆς καὶ συναλλαγματικῆς καταστάσεως νὰ παραμείνῃ ἀμείωτος, παραλλήλως ὁμοῦ ἡ κυβερνητικὴ καὶ κρατικὴ δραστηριότης, δι' αὐτῶν δὲ ὁλόκληρος ἡ ἐθνικὴ προσπάθεια νὰ συγκεντρωθῶν πρὸς τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς οἰκονομικῆς μας ἀναπτύξεως. Τοῦτο ἐπιβάλλεται ἀκόμη περισσότερο ἐάν ληθῆ ὅτι ὅψιν ὁ ρυθμὸς προόδου εἰς ἄλλας Χώρας ἢ εὐρύτερας περιοχάς, ὅπου ἡ ἴδρυσις νέων βιομηχανικῶν καὶ παραγωγικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἡ ἐπέκτασις τῶν τεχνολογικῶν ἐφαρμογῶν τείνουσιν νὰ διευρύνουσι περαιτέρω τὴν μεταξὺ ἐκείνων καὶ ἡμῶν ἀπόστασιν.

Ἡ ἐπιβαλλομένη ἐπιτάχυνσις τῶν παραγωγικῶν μας ἐπενδύσεων ἀπαιτεῖ σημαντικῶς εὐρύτεραν καὶ πλέον πειθαρχημένην προσπάθειαν παρ' ὅσον ἡ καταβληθεῖσα καθ' ὅλην τὴν τελευταίαν δεκαετίαν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο συνετελέσθησαν οὐσιώδη θήματα καὶ ἀπεκτήθη χρή-

σιμος έμπειρία. 'Απεδείχθη όμως επίσης ότι διά την αντιμετώπισιν του προβλήματος εκτός από τα άναγκαία κεφάλαια και τας άπαραίτητους οικονομικοτεχνικές μελέτας, απαιτούνται εύρειας εκτάσεως μεταβολαί εις τον οργανωτικόν μηχανισμόν τόσο εις τας επίτελικάς όσο και εις τας έκτελεστικάς και διοικητικάς υπηρεσίας. Είναι επίσης ανάγκη η κυβερνητική πολιτική εις όλας τας εκδηλώσεις της να διέπεται από την δραστηριάν και έπίμονον επιδιώξιν των ειδικωτέρων άντικειμενικών σκοπών, οι όποιοί οδηγούν προς τας συγκεκριμένες πραγματοποιήσεις διά την παραγωγικήν ανάπτυξιν και τον τεχνικόν μας έκσυγχρονισμόν. Μόνον με την προσήλωσιν εις τας επιδιώξεις αυτές και την ματαιώσιν των ποικίλων αντίθετων επιδράσεων, θα καταστή δυνατόν να τεθή εις κίνησιν και να προωθηθή μία ταχεία σωρευτική διαδικασία οικονομικής πρόοδου διά της όποίας και μόνον είναι δυνατόν να υπερνικηθούν αι μονιμώτεροι οικονομικά δυσχέρειαί της Χώρας.

II. ΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΟ 1957

1. 'Η παγκόσμιος οικονομία χαρακτηρίζεται κατά την διάρκεια του παρελθόντος έτους από σημαντικήν περαιτέρω κάμψιν του ρυθμού της άνοδου, ό όποίος ήδη τό 1956 είχε παρουσιάσει σχετικήν χαλάρωσιν. Εις πολλάς βιομηχανικάς χώρας είτε διεκόπη έντελώς ή αύξησις της παραγωγής, είτε συνεχίσθη αλλά με χαμηλότερον ρυθμόν. Εις την οικοδομικήν δραστηριότητα ή άνοδος έτερματίσθη ήδη πολύ ένωρίτερον, αι δε βιομηχανικαί επενδύσεις, καίτοι διετηρήθησαν καθ' όλην την διάρκεια του 1957 εις πολύ ύψηλά επίπεδα, έπαυσαν να σημειώνουν άξίαν λόγου αύξησιν. 'Εξ άλλου εις τας 'Ηνωμένας Πολιτείας ειδικώτερον από του δευτέρου εξαμήνου του 1957 ένεφανίσθησαν συμπτώματα ύφέσεως άτινα βαίνουν έντεινόμενα.

'Η ανάπτυξις του διεθνούς έμπορίου συνεχίσθη μεν και κατά τό 1957, άλλ' ό ρυθμός αυτής έχαλαρώθη ουσιαδώς, ίδίως κατά τούς τελευταίους μήνας του έτους τούτου. Συγχρόνως τα προβλήματα των διεθνών πληρωμών προσέλαβον κατά τό έτος 1957 ιδιαίτερον όξύτητα, εκδηλώσιν της όποίας απέτέλεσεν ή κρίσιμος συναλλαγματική κατάσταση εις άρισμένων χωρών και τα ληφθέντα ύπ' αυτών διορθωτικά μέτρα, έν οις και άναπροσαρμογαί νομισμάτων. Από των τελευταίων μηνών του 1956, ή επί σειράν έτών συνεχισθείσα σταθερά τάσις αύξήσεως των εις χρυσόν και δολλάρια άποθεμάτων του εκτός των 'Ηνωμένων Πολιτειών κόσμου διεκόπη. 'Εξαιρέσει όλίγων χωρών, και κυρίως της Γερμανίας και της Βενεζουέλας, τα συναλλαγματικά άποθέματα των όποιων έσημείωσαν μεγάλην αύξησιν έντός του 1957, εις τας άλλας χώρας έσημείωθη σημαντική κάμψιν των συναλλαγματικών άποθεμάτων, παρά την προσφυγήν πολλών χωρών εις βραχυπρόθεσμα δάνεια κυρίως εκ του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, ύπερβάντα τα 1.500 έκ. δολλάρια έντός του 1957. 'Η επί τό δυσμενέστερον εξέλιξις του ίσοζυγίου πληρωμών του λοιπού κόσμου μετά των 'Ηνωμένων Πολιτειών άνανακλά την εξέλιξιν τόσο του έμπορικου ίσοζυγίου της χώρας ταύτης όσο και της κινήσεως κεφαλαίων. Ούτω, ένώ αι εξαγωγαί των 'Ηνωμένων Πολιτειών ηύξήθησαν μεγάλως έντός του 1957, μεταξύ άλλων και εξ αιτίας της εξαγωγικής ύψηλής ζητήσεως πετρελαίου, βάμβακος και σίτου, εις τας εισαγωγάς έσημείωθη χαλάρωσις του ρυθμού αύξήσεως λόγω της εκδηλωθείσης ύφέσεως. Συγχρόνως ή έκροη κεφαλαίων εκ των 'Ηνωμένων Πολιτειών, έντονος κατά τό πρώτον εξάμηνον του 1957, έσημείωσε σημαντικήν κάμψιν κατά τό δεύτερον εξάμηνον του έτους τούτου. "Όσον άφορά τας ένδοευρωπαϊκάς συναλλαγάς ή σημαντικώτερα εξέλιξις ήτο ή περαιτέρω ουσιαδής αύξησις του γερμανικού πλεονάσματος κατά τό 1957 έν αντίθεσει προς την διόγκωσιν του έλλείμματος της Γαλλίας και άκόμη του 'Ηνωμένου Βασιλείου. Αι εξέλιξεις αύται συνδέονται ίδίως προς την έσωτερικήν νομισματικήν κατάστασιν των ευρωπαϊκών τούτων χωρών, χαρακτηριστικόν της όποίας κατά την διάρκεια του 1957 ύπήρξαν αι έντονοι πληθωρικαί πιέσεις.

'Η ύψωτική τάσις των επιπέδων τιμών προήλθε κατά τό έτος τούτο κυρίως από τας αύξήσεις μισθών και άλλων κατηγοριών εισοδημάτων, αι όποια συνεχίσθησαν εις τας περισσότεράς χώρας με ύψηλόν ρυθμόν. Ούτω εις τας 'Ηνωμένας Πολιτείας αι άρισταί άμοιβαί ηύξήθησαν κατά 4 ο/ο, και εις τό 'Ηνωμένον Βασίλειον κατά 5,7 ο/ο ένώ εις την Γερμανίαν αι

κατά άπασχολούμενον άπολαυαί ηύξήθησαν κατά 5 οο. Τά πληθωρικά όμως φαινόμενα εις τας περισσότερας περιπτώσεις δέν προεκλήθησαν μόνον άπό τας άμέσους και έμμέσους επίδράσεις τών αύξανομένων ταχύτερον άπό την παραγωγικότητα τής έργασίας μισθών αλλά και άπό γενικώτερον αύξησιν τών εισοδημάτων όφειλομένη εις τας πλείστας τών περιπτώσεων ίδια εις τας εύρωπαϊκάς χώρας, εις περαιτέρω διόγκωσιν τών δημοσίων δαπανών. Πρός αντιμετώπισιν του έσωτερικού πληθωρισμού και τών συναλλαγματικών των δυσχερειών αι περισσότεραι χώραι ένέτειναν τά περιοριστικά νομισματικά μέτρα, και πρό παντός προσέφυγον εις άλλαπαλλήλους έντός του 1957 ύψώσεις του τραπεζικού έπιτοκίου. Εις την γενικήν τάσιν έφαρμαγής τής πολιτικής άκριβού χρήματος, ή όποία έξεδηλώθη ιδιαίτερος έντονος εις τó 'Ηνωμένον Βασίλειον, εξαίρεσιν άπετέλεσεν ή Γερμανία, ή συναλλαγματική θέσις τής όποίας επέβαλλεν άντιθέτως πολιτικήν μειώσεως τρυ έπιτοκίου έν τώ πλαισίω τής προσπάθειάς συγκρατήσεως τών πλεονασμάτων του ίσοζυγίου πληρωμών.

2. Εις τας κυριώτερας βιομηχανικάς χώρας έσημειώθησαν ειδικώτερον αι κατωτέρω έξελιξεις κατά την διάφκειαν του 1957.

Εις τας 'Ηνωμένας Πολιτείας ή συνολική έτησις αύξησις του έθνικού προϊόντος εις σταθεράς τιμάς περιωρίσθη εις 0,8% έναντι άντιστοίχου αύξήσεως του 1956 κατά 3%. Μετά τινων μηνών στασιμότητα τής βιομηχανικής παραγωγής έξεδηλώθη κάμψις, συνεχιζόμενη και κατά τó 1958. Παραλλήλως έσημειώθη κάμψις τής άπασχολήσεως και τó ποσοστόν τών άνέργων επί τής συνολικής έργατικής δυνάμεως άπό του Νοεμβρίου και έντευθεν ύπερέθη τó 5 οο. Τά συμπτώματα τής ύφέσεως έπεξετάθησαν εις όλους σχεδόν του βιομηχανικούς κλάδους και ειδικώτερον εις την χαλυβουργίαν, ή όποία κατά τούς τελευταίους μήνας του 1957 έχρησιμοποίει μόνον τó 60% περίπου τής παραγωγικής τής δυναμικότητας έναντι 80 - 90% κατά τά άμέσως προηγούμενα έτη. Άπό του 'Οκτωβρίου και έντευθεν έξεδηλώθη και κάμψις τών προσωπικών εισοδημάτων.

'Η άμερικανική οικονομική πολιτική μέχρι και του Νοεμβρίου περίπου, έν όψει τών συνεχώς αύξανομένων τιμών και μισθών, έπέδιωκε σημαντικώς την καταπολέμησιν του πληθωρισμού. 'Η πολιτική άκριβού χρήματος έφθασε μέχρις ύψώσεως του προεξοφλητικού τόκου εις 3,5 οο, τó ύψηλότερον μεταπολεμικόν επίπεδον. Άλλά μετά την έντασιν και επέκτασιν τών συμπτωμάτων τής ύφέσεως ό προεξοφλητικός τόκος ύπέστη άλλαπαλλήλους μειώσεις μέχρι 1,75 οο πρό τινων ήμερών — ένψ συγχρόνως έγέγοντο και εις την πολιτικήν δημοσίων δαπανών άνάλογοι άναπροσαρμογαί.

Εις την Γερμανίαν ή οικονομική άνοδος συνεχίσθη και έντός του 1957, με βραδύτερον όμως ρυθμόν. 'Η αύξησις τής βιομηχανικής παραγωγής έντός του πρώτου δεκαμήνου του έτους τούτου άνήλθεν εις 7% περίπου. 'Η ανάπτυξις τών εξαγωγών με ρυθμόν ταχύτερον εκείνου τών εισαγωγών συνεχίσθη έπίσης με άποτέλεσμα περαιτέρω αύξησιν τών συναλλαγματικών άποθεμάτων και ειδικώτερον του πλεονάσματος τής Γερμανίας εις την 'Ενωσιν Εύρωπαϊκών Πληρωμών.

'Η γερμανική οικονομική πολιτική έχαρκτηρίσθη και κατά τó έτος τούτο άπό την προσπάθειαν να συμβιδάση άφ' ένός την ανάγκην συγκρατήσεως τών έσωτερικών πληθωρικών πιέσεων λόγω τής ένταθεισης ύψωτικής τάσεως τών μισθών και τών τιμών και άφ' έτέρου την ανάγκην συμβολής εις την άποκατάστασιν τής Ισορροπίας εις τας ένδοευρωπαϊκάς συναλλαγάς δι' άποτροπής περαιτέρω διογκώσεως του γερμανικού πλεονάσματος. Την προσπάθειαν ταύτην εκφράζουν αι άναπροσαρμογαί του τραπεζικού έπιτοκίου τó όποιον ύπέστη δύο διαδικαστικάς μειώσεις έντός του 1957 (ήτοι άπό 5 εις 4,5 οο τόν 'Ιανουάριον και εις 4οο τόν Σεπτέμβριον) καθώς και τά μέτρα πρός ένίσχυσιν τών εισαγωγών και πρός προώθησιν τής εξαγωγής γερμανικού κεφαλαίου. 'Η κατά τούς τελευταίους μήνας του 1957 εκδηλωθείσα επιβράδυνσις του ρυθμού αύξήσεως τών συναλλαγματικών άποθεμάτων τής Γερμανίας θεωρείται μάλλον ως άπλή συνέπεια τής άποκαταστάσεως όμαλών όρων πληρωμών μετά την μέχρι του 'Οκτωβρίου έντονον ύπερ του μάρκου κερδοσκοπίαν.

Εις τó 'Ηνωμένον Βασίλειον ή οικονομική δραστηριότης έσημείωσε τó 1957 επίπεδα ύψη-

λότερα εκείνων του 1956. Ούτω, ενώ το 1956 ή μὲν βιομηχανική παραγωγή ἔμεινε στάσιμος τὸ δὲ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν ἠξήθη κατὰ 1,5 ο)ο περίπου, τὸ 1957 ἐσημειώθη αὔξησις τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ 1,6 ο)ο καὶ τοῦ ἐγχωρίου προϊόντος κατὰ 2 ο)ο περίπου. Ἡ ἀπασχόλησις ὅμως διτηρήθη γενικῶς εἰς ἐπίπεδα χαμηλότερα ἐκείνων τοῦ 1956. Ἡ ὕψωσις τῆς τῶν μισθῶν καὶ τῶν τιμῶν συνεχίσθη ἔντονος, χωρὶς ἐν τούτοις τοῦτο νὰ ἀδηγήσῃ εἰς χειροτέρευσιν τοῦ ἰσοζυγίου τρεχουσῶν συναλλαγῶν, τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ὁποίου ἐπιηρέασεν εὐνοϊκῶς ἡ ἐντὸς τοῦ 1957 σημαντικὴ βελτίωσις τῶν ὄρων τοῦ ἐμπορίου. Οὔτω ἡ μέχρι καὶ τοῦ Σεπτεμβρίου κάμψις τῶν συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων καὶ ἡ πτώσις τῆς τιμῆς τῆς στερλίνας εἰς τὰς ξένας ἀγορὰς προήλθε κατὰ κύριον λόγον ἀπὸ τὴν δυσμενῆ διὰ τὸ Ἠνωμένον Βασίλειον κίνησιν δραχμυπρόθεσμου κεφαλαίου. Ἐν προκειμένῳ ἀποφασιστικὸν ρόλον ἐπαίξεν ἡ κερδοσκοπία εἰς βάρος τῆς στερλίνας συνεπιεία τῶν φημῶν ποῦ ἐκκλωφόρουσαν κατὰ τοὺς θερινοὺς ἰδίως μῆνας περὶ ἐπικειμένης ὑποτιμήσεως. Τὰ ληφθέντα τὸν Σεπτέμβριον μέτρα καὶ δὴ ἡ ὕψωσις τοῦ προεξοφλητικῆς τόκου κατὰ δύο ὀλοκλήρους μονάδας (ἀπὸ 5 εἰς 7 ο)ο) ἀνεξαρτήτως τῶν ἐπιδράσεών των εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκονομίας, εἶχον πάντως ὡς συνέπειαν ἀντιστροφὴν τῆς κινήσεως καὶ συνεχῆ βελτίωσιν τῆς θέσεως τῆς στερλίνας.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ συναλλαγματικὴ κρίσις, ἡ ὁποία ἤρχισε νὰ ἐκδηλοῦται ἤδη ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1956, ἐνετάθη ἐντὸς τοῦ 1957 κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ἀπετέλεσε τὸ βαρὺν πρόβλημα διὰ τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν. Ἡ δυσμενῆς ἐξέλιξις τοῦ γαλλικοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν προεκλήθη ἀπὸ τὸν ἐσωτερικὸν πληθωρισμὸν ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλῃς διογκώσεως τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν ἀλλὰ καὶ τῶν δαπανῶν διὰ δημοσίας ἐπενδύσεις καθὼς καὶ τῆς αὐξανομένης ἰδιωτικῆς καταναλωτικῆς δαπάνης. Ἐξ αἰτίας τῶν παραγόντων τούτων καὶ παρὰ τὸ γεγονός ὅτι καὶ ἐντὸς τοῦ 1957 ἡ παραγωγή ἠξήθη μὲ πολὺ ὑψηλὸν ρυθμὸν (10% περίπου) αἱ μὲν ἐξαγωγικαὶ δυνατότητες περιορίζοντο ἐκ τῆς αὐξανομένης ταχέως ἐσωτερικῆς καταναλώσεως, ἐνῶ αἱ εἰσαγωγαὶ ἔβαιον συνεχῶς αὐξανόμεναι. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς κρίσεως ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις προέβη τὸν Αὐγούστου εἰς ὑποτίμησιν τοῦ φράγκου ἐντείνουσα συγχρόνως καὶ τοὺς συναλλαγματικούς περιορισμούς. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν μέτρων τούτων ἐσημειώθη μικρὰ βελτίωσις κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1957.

3. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1957 τρία κυρίως θέματα διεθνῶς ἐνδιαφέροντος προβλήθησαν. Τὸ πρῶτον πρόεκυεν ἐκ τῆς κάμψεως τῆς οἰκονομικῆς ἐραστηριότητος εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, καὶ τὴν ἐνδεχομένων σοβαρῶν συνεπιῶν τῆς ἐπὶ τῆς σταθερότητος καὶ τῆς οἰκονομικῆς προόδου εἰς ὀλοκλήρον τὸν κόσμον. Τὸ δεύτερον ἀφορᾷ τὰς νέας προτάσεις ἐνισχύσεως τῆς διεθνῆς ρευστότητος πρὸς ἀντιμετώπισιν συναλλαγματικῶν δυσχερειῶν προσωρινῆς ἐν γένει φύσεως. Τὸ τρίτον θέμα ἐυρύτερου ἐνδιαφέροντος εἶναι αἱ τάσεις οἰκονομικῆς ἐνοποιήσεως καὶ ἰδιαίτερος αἱ συναφεῖς ἐξελίξεις εἰς τὴν Εὐρώπην.

Ἡ πτώσις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἡ ἀντίστοιχος μείωσις τῆς ἀπασχολήσεως συνεχίσθη πέραν τῶν προβλέψεων αἱ ὁποῖαι ἀρχικῶς διευπλώθησαν ἀπὸ ὑπεύθυνα πρόσωπα τῆς Ἀμερικανικῆς Διοικήσεως καὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ τραπεζικοῦ κόσμου ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐμπείρους παρατηρητὰς τῶν Ἀμερικανικῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων. Τὰ κυριώτερα μέσα τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιήθησαν ἕως τῶρα διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ὑπῆρξαν κυρίως πιστωτικὰ καὶ ἰδιαίτερος ἡ σημαντικὴ μείωσις τῶν τραπεζικῶν ἐπιτοκίων ἡ ὁποία ἠκολούθησε τὴν μέχρι τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου συνεχῆ αὔξησιν τῶν ἐπιτοκίων πρὸς συγκράτησιν τῶν πληθωφικῶν τότε τάσεων. Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς παρούσης κάμψεως ἐπροτάθησαν διάφορα μέτρα καὶ ἰδίως ἡ μείωσις τῶν φορολογιῶν καὶ ἡ ἐπιτάχυνσις τῆς ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων διὰ τὴν δημιουργίαν προσθέτου ἀπασχολήσεως καὶ εἰσοδημάτων. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ψυχολογία τοῦ ἀμερικανικοῦ κοινοῦ καὶ ἰδιαίτερος τῶν ἐπιχειρηματικῶν κύκλων ἐξακολουθεῖ νὰ θεωρεῖ τὴν κάμψιν ὡς προσωρινήν, παρ' ὅλον ὅτι παρατηροῦνται ὠρισμένα ἀνησυχητικὰ συμπτώματα ἐν ἀντιθέσει πρὸς προηγουμένας μεταπολεμικὰς κάμψεις. Πιστεύεται ἐπίσης ὅτι αἱ ἐκ τῶν νέων τεχνολογικῶν ἐφαρμογῶν προωθητικαὶ τάσεις θὰ συμβάλουν ἐπίσης εἰς τὴν ἀναζωογόνησιν τῆς ἀμερικανικῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Μεταξὺ ὑπευθύνων προσώπων εἰς

τάς Ἠνωμένες Πολιτείας καὶ διεθνῶς ὑποστηρίζεται ἡ ἄποψις ὅτι καὶ ἡ παρούσα κάμψις, καίτοι βαθύτερα, ἔχει ὅπως καὶ αἱ προηγούμενα μεταπολεμικαὶ χαρακτῆρα γενικωτέρας προσαρμογῆς διὰ τὴν προετοιμασίαν μιᾶς νέας περιόδου οικονομικῆς ἀνάου. Παρὰ τὰς ἐνθαρρυντικὰς αὐτὰς προβλέψεις, ἡ παράτασις τῆς ἡλαττωμένης δραστηριότητος τῆς Ἀμερικανικῆς οἰκονομίας, αἱ σοβαραὶ ἐπιδράσεις ἐκ τῆς πτώσεως τῆς ζητήσεως καὶ τῶν τιμῶν τῶν μεταλλευμάτων καὶ ἄλλων προϊόντων πρωτογενοῦς παραγωγῆς εἰς ὠρισμένας ἰδίως ὑπερποντίους χώρας ἢ πρὸς χάρα καὶ τὰ συμπτώματα ἀναστολῆς τῆς ἀνάου ἢ καὶ κάμψεως εἰς τὴν Εὐρώπην προσελκύουν ὄλονεν περισσότερο τὴν διεθνή προσοχὴν.

Τὸ πρόβλημα τῆς διεθνούς ρευστότητος κατέστη ἐκ νέου ἐπικαίρον ἐπ' ἀφορμῇ ἰδίως τῶν σοβαρῶν ἐνδοευρωπαϊκῶν συναλλαγματικῶν δυσχερειῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ἀνησυχιῶν αἱ ὁποῖαι προεκλήθησαν ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς κάμψεως. Ἐχει καταστῆ εὐρύτερον συνειδητὸν ὅτι τὰ διαθέσιμα τοῦ Διεθνούς Νομισματικοῦ Ταμεῖου καὶ ἡ μέχρι τέλους τοῦ 1956 διαδικασία καὶ πολιτικὴ του δὲν ἦσαν ἐπαρκῆ διὰ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν μεγαλυτέρας ἐκτάσεως συναλλαγματικαὶ δυσχερεῖαι. Κατὰ τὴν τελευταίαν σύνοδον τῶν Διοικητῶν τοῦ Διεθνούς Νομισματικοῦ Ταμεῖου ἐπροτεινόμεν πλὴν τῆς ἐπιβαλλομένης ἀναθεωρήσεως τῶν κεφαλαίων συμμετοχῆς καὶ τῶν ἀντιστοίχων περιθωρίων δανεισμοῦ συνεπέα τῆς γενικῆς αὐξήσεως τοῦ κύκλου τῶν διεθνῶν συναλλαγῶν τὴν ἐξέτασιν καὶ ἄλλων μεθόδων ἐνίσχυσεως τῶν διαθεσίμων τοῦ Διεθνούς Νομισματικοῦ Ταμεῖου. Συγκεκριμένως ἐπροτεινόμεν τὴν σύναψιν κατ' ἀρχὴν συμφωνιῶν δανεισμοῦ ἐκ τῶν πλεονασματικῶν χωρῶν διὰ τὴν ἐξ αὐτῶν ἀντλησιν διαθεσίμων, μὲ ἀντιστοίχους κατ' ἀρχὴν συμφωνίας μετὰ τῶν ἐλλειμματικῶν χωρῶν διὰ τὴν ἐνδεχομένην χρησιμοποίησιν μέρους τῶν κεφαλαίων αὐτῶν πρὸς ἀντιμέτωπισιν συναλλαγματικῶν ἐλλειμμάτων. Καὶ ἡ πρότασις αὕτη εἶναι μετὰ τῶν συζητουμένων δυνατῶν λύσεων.

Τὸ τρίτον γενικωτέρας σημασίας θέμα συνδέεται μὲ τὴν ἐντὸς τοῦ 1957 διαμόρφωσιν, διὰ τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης, τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος ὁ σχηματισμὸς τῆς ὁποίας ὠδήγησαν καὶ εἰς τὰς διαπραγματεύσεις διὰ μίαν εὐρύτεραν Εὐρωπαϊκὴν Ζώνην Ἐλευθέρων Συναλλαγῶν. Αἱ τάσεις αὗται θεμελιούνται ἐπὶ τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ αὐξήσις τῆς παραγωγικότητος καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς οικονομικῆς προόδου συνδέονται μὲ τὴν διαμόρφωσιν μιᾶς εὐρείας μαζικῆς ἀγορᾶς καὶ μεγάλων ἐπιχειρηματικῶν Ὄργανισμῶν. Ἄλλ' αἱ ἴδιαι αὐταὶ διαπιστώσεις ὡδηγοῦν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ διὰ τὰς οικονομικῶς ἀσθεστεράς χώρας καὶ ἰδίως διὰ τὰς μικροτέρας ἐξ αὐτῶν, τὸ πρόβλημα οικονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τεχνικοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν δύναται νὰ ἀντιμετωπισθῇ πληρέστερον καὶ ταχύτερον ἐν ἀναφορᾷ πρὸς εὐρύτερον οἰκονομικὸν ἔθρον. Εἶναι διὰ τοῦτο ἰδιαιτέρας σημασίας τὰ συντελεσθέντα βήματα ἐντὸς τοῦ 1957 καὶ ἡ προοπτικὴ διαμορφώσεως μιᾶς εὐρύτερας Εὐρωπαϊκῆς οικονομικῆς ἐνότητος. Αἱ ἐξελίξεις αὐτῆς εἶναι ἀποφασιστικῆς σημασίας διὰ τὴν προοπτικὴν τῆς ἑλληνικῆς οικονομικῆς προόδου. Εἰς τὰς σχετικὰς διαπραγματεύσεις ὑπεβλήθησαν, ὡς γνωστόν, ἑλληνικαὶ προτάσεις εἰς τὸ γενικωτέρας βασικῆς σημασίας αἴτημα ὅπως μετὰ τῶν καταστατικῶν ἐπιδιώξεων περιληφθῇ καὶ ἡ ἄσκησις μιᾶς συναλλαγῆς Εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ πολιτικὴ αὕτη καὶ τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς μέσα εἶναι ἀπαραίτητον νὰ περιληφθοῦν εἰς οἰονδήποτε σχέδιον Συνθήκης. Μεταξὺ τῶν προταθέντων μέτρων ἰδιαιτέρας σημασίας εἶναι ἡ ἴδρυσις ἐνὸς ἰσχυροῦ Εὐρωπαϊκοῦ Ὄργανισμοῦ, μὲ τὴν εὐρύτεραν ἀποστολὴν προωθήσεως τῆς ἀναπτύξεως τῶν οικονομικῶς ἀσθεστερῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ μὲ ἐπαρκῆ κεφάλαια διὰ μικρᾶς διάρκειας χαμηλότοκα δάνεια διὰ τὴν εἰς τὰς χώρας αὐτὰς χρηματοδότησιν ἐπενδύσεων οικονομικῆς ὑποδομῆς. Εἶναι ἐπίσης ἀπαραίτητον διὰ φορολογικῶν καὶ ἄλλων κινήτρων, θετικῶς νὰ προωθηθῇ ἡ εὐρωπαϊκὴ ἐπιχειρηματικότητις ἐκ τῶν προηγμένων πρὸς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας. Ἀνεξαρτήτως τοῦ τελικοῦ ἀποτελέσματος τῶν συνεχιζομένων διαπραγματεύσεων, αἱ ὁποῖαι προσκροοῦν εἰς σοβαρὰς δυσχερεῖας, δύναται νὰ θεωρητῆ πιθανόν ὅτι διαμορφοῦνται ἤδη τὰ πρῶτα σχήματα Εὐρωπαϊκῆς οικονομικῆς ἐνοποιήσεως.

III. Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

ΕΠΙΒΡΑΔΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΡΥΘΜΟΥ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

1. Έκ τών κυριωτέρων χαρακτηριστικῶν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ 1957 ὑπῆρξεν ἡ οὐσιώδης ἐπιβράδυνσις τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν τιμῶν, ἡ ὁποία, συνδυασθεῖσα καὶ μὲ ἄλλας ἐνδείξεις ἀποκαταστάσεως ὁμαλότητος εἰς τὰ οἰκονομικὰ τῆς Χώρας, ὠδήγησεν εἰς γενικωτέραν τόνωσιν τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ ἔθνικόν νόμισμα. Ἀλλ' ἡ ἐνίσχυσις αὐτῆ τῆς ἐσωτερικῆς οἰκονομικῆς ἰσορροπίας δὲν εἶναι ἄσχετος πρὸς τὴν σημαντικὴν αὐξήσιν τῶν εἰσαγωγῶν.

Ὁ τιμάρθιμος χονδρικῆς πωλήσεως ἐσημείωσε κάμψιν κατὰ 1,8 οἰο μεταξὺ τῶν Δεκεμβρίων 1956 καὶ 1957. Τὸ μέσον ἐπίπεδον αὐτοῦ κατὰ τὸ 1957 ὑπερέβη μόνον κατὰ 0,6 οἰο ἐκεῖνο τοῦ 1956, ἐνῶ ἡ ἀντίστοιχος αὐξήσις εἶχεν ἀνέλθει μεταξὺ 1955 καὶ 1956 εἰς 8,6%. Ὁ τιμάρθιμος κόστους ζωῆς παρουσιάζει μὲν μεταξὺ Δεκεμβρίου 1956 καὶ Δεκεμβρίου 1957 αὐξήσιν οὐσιωδῶς μεγαλύτεραν τῆς σημειωθείσης μεταξὺ Δεκεμβρίου 1955 καὶ Δεκεμβρίου 1956, ἦτοι 2,9 οἰο ἔναντι 1,3 οἰο, ἀλλὰ τὸ μέσον ἐπίπεδον αὐτοῦ ὑπερέβη μόνον κατὰ 2,3 οἰο ἐκεῖνο τοῦ 1956, ἐνῶ κατὰ τὸ 1956 ἡ ἀντίστοιχος αὐξήσις ἔναντι τοῦ 1955 ἦτο 3,6 οἰο. Οὐκ ἔστι καὶ εἰς τὸ κόστος ζωῆς εἶναι ἐκδηλος ἡ χαλάρωσις τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ προηγούμενα ἔτη. Ὁ τιμάρθιμος κόστους ζωῆς τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς, ὁ ὁποῖος καταρτίζεται βάσει καταναλώσεων οἰκογενειῶν μὲ πολλὴ χαμηλότερον εἰσόδημα, παρουσιάζει ἀνάλογον κίνησιν ἦτοι αὐξήσιν κατὰ 2,8 οἰο μὲν μεταξὺ τῶν Δεκεμβρίων 1956 καὶ 1957, κατὰ 1,3% δὲ μόνον μεταξὺ τῶν μέσων ἐτησίων ἐπιπέδων τῶν δύο ἐτῶν.

Ἐναντι τῶν ἀνωτέρω ἐξελίξεων εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὸ 1957 ὁ τιμάρθιμος ἀκριθείας ζωῆς ἠξήθη κατὰ 2,9 οἰο, εἰς τὴν Γερμανίαν κατὰ 2,8 οἰο, εἰς τὸ Ἠνωμένον Βασίλειον κατὰ 4,4 οἰο, εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ 9,7 οἰο. Αἱ αὐξήσεις εἰς τὰς χώρας αὐτὰς πρέπει νὰ ἀποδοθοῦν κυρίως εἰς ὑψώσεις μισθῶν καὶ τῶν ἀμοιβῶν τῶν πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν.

2. Ἐνδιαφέρουσαι εἶναι αἱ διαπιστώσεις ὡς πρὸς τὰ εἶδη, αἱ κινήσεις τῶν τιμῶν τῶν ὁποίων ἐπηρέασαν τὰς μεταβολὰς τῶν τιμῶν κατὰ τὸ 1957. Ἀποφασιστικὴ ὑπῆρξεν ἡ μειωτικὴ ἐπίδρασις ἐκ τῆς πρώτης τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου ὀφειλομένη εἰς τὴν ἠξυμένην προσφορὰν ἐκ τῶν μεγάλων ἐσοδειῶν 1956 - 1957 καὶ εἰς ἀνάλογον ἐξέλιξιν εἰς τὴν διεθνή ἀγοράν. Αὕτη ἐπηρέασεν εἰς σημαντικὸν βαθμὸν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ τιμάρθιμου χονδρικῆς πωλήσεως ἐγχωρίων εἰδῶν, ὁ ὁποῖος ἐσημείωσε κάμψιν μεταξὺ τέλους Δεκεμβρίου 1956 καὶ τέλους Δεκεμβρίου 1957 ἔναντι μικρᾶς αὐξητικῆς ἐπιδράσεως ἐκ τῶν τιμῶν τῶν εἰσαγόμενων εἰδῶν. Κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος, ἀντιθέτως, τὰ ἐγχωρία προϊόντα εἶχον συμβάλει κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν σημειωθείσαν τότε ὑψωσιν τοῦ τιμάρθιμου τούτου. Ἡ αὐξητικὴ ἐπίδρασις τῶν εἰσαγομένων ὑπῆρξεν ἔντονος κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ 1957, κατὰ τὸ ὅποιον ἐξεδηλώθησαν αἱ συνέπειαι ἐκ τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν τῶν καυσίμων καὶ τινῶν πρώτων ὑλῶν μετὰ τὴν κρίσιν τοῦ Σουέζ. Ἡ ἐπακολούθησασα κάμψις τῶν τιμῶν τούτων κατὰ τὸ δεύτερον ἐξάμηνον σχεδὸν ἐξηφάνισε τὴν ἐντὸς τοῦ ἔτους αὐξητικὴν ἐπίδρασιν, ἡ δὲ ἐκ τῶν ἐγχωρίων βιομηχανικῶν προϊόντων ὑψωτικὴ ἐπίδρασις ὑπῆρξε μικρά.

Εἰς τὴν ὑψωσιν τοῦ τιμάρθιμου κόστους ζωῆς ἡ κυρία ἐπίδρασις προῆλθεν ἐκ τῆς ἀνάδοι τῶν ἐνοικίων, συνεπεία τῆς νέας διαρθρώσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου καὶ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου καὶ τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων. Πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν, ἀλλ' εἰς μικρότερον ἔκτασιν ἐπηρέασαν αἱ τιμαὶ ὀρισμένων ὑπηρεσιῶν (ἰδίως τῶν ἀστικῶν μεταφορῶν) καὶ αἱ τιμαὶ εἰσαγομένων εἰδῶν. Ἐντονον μειωτικὴν ἐπίδρασιν ἀντιθέτως καὶ εἰς τὸν τιμάρθιμον αὐτὸν ἤσκησεν ἡ πτώσις τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου. Ἐπομένως, ἡ μειωτικὴ ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς κινήσεως τῶν τιμῶν ὀφείλεται σχεδὸν μόνον εἰς τὴν οὐσιώδη μείωσιν τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου, δὲν φαίνεται δὲ νὰ ἐπηρέασθησαν ἐντὸς τοῦ 1957 οἱ τιμάρθιμοι ἀπὸ γενικὰς ὑψωτικὰς τάσεις. Αἱ αὐξήσεις προῆλθεν ἐκ κρατικῶν ἀποφάσεων, ὡς π.χ. διὰ τὰ ἐνοίκια, τὸν σίτον τῆς συγκεντρώσεως καὶ ἐπομένως τὸν ἄρτον καὶ ὀρισμένας ὑπηρεσίας. Ἀλλ' εἰς τὴν σχετικὴν σταθερο-

τητα τῶν τιμῶν συνετέλεσε καὶ κατὰ τὸ 1957, ὡς ἄλλως τε καὶ εἰς προηγούμενα ἔτη, ἡ ἀπεριόριστος εὐχέρεια καλύψεως τῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ αὐξήσεως ζητήσεως ἐξ εἰσαγομένων εἰδῶν Ἡ ἀποφασιστικὴ ἐν τούτοις ἐπιβράνδυσις τῶν ὑψώσεων εἰς τὰς τιμὰς ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν βελτίωσιν τῶν δημοσίων οικονομικῶν καὶ τὴν διατήρησιν μιᾶς σχετικῶς ἰσχυρᾶς συναλλαγματικῆς καταστάσεως ἐξηφάνισε τὴν ὑψωτικὴν ψυχολογίαν τοῦ παρελθόντος καὶ τὰς ἐκ ταύτης τροφοδοτούμενας κερδοσκοπικὰς τάσεις. Αἱ βαθύτεραι αὐταὶ μεταβολαὶ ἐντὸς τοῦ 1957 ἀποτελοῦν τὰ κυριώτερα συμπτώματα ἀποκαταστάσεως ὁμαλότητος εἰς τὰ οικονομικὰ τῆς Χώρας.

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑΝ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

1. Παρ' ὄλον ὅτι ἡ κυκλοφορία τραπεζογραμματίων ἠξήθη κατὰ 1.000 περίπου ἑκατ. δρχ. κατὰ τὸ 1957 (τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως ὑπῆρξε χαμηλότερον ἢ κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη. Μετοξὺ τοῦ τέλους Δεκεμβρίου 1956 καὶ τοῦ τέλους Δεκεμβρίου 1957 τὰ ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζογραμμάτια ἠξήθησαν κατὰ 981 ἑκατ. δραχμὰς ἤτοι περίπου 16% ἔναντι τοῦ ἀντιστοίχου αὐξήσεως ἐντὸς τοῦ 1956 κατὰ 1.198 ἑκατ. δραχμὰς ἤτοι 24%. Ἀκόμη ἐντονωτέρου εἶναι ἡ διαφορὰ μεταξύ τῶν μέσων ἐτησίων ἐπιπέδων τῆς κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη. Ἡ αὐξησης μεταξύ 1956 καὶ 1957 ἦτο σχεδὸν 16 οο) ἔναντι 30 οο) σχεδὸν μεταξύ 1955 καὶ 1956.

Εἰς τὴν χρονικὴν κατανομήν τῶν αὐξήσεων τῆς κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη παρατηρεῖται οὐσιώδης διαφορὰ. Ἐνῶ τὸ 1956 ἡ κυκλοφορία ἠκολούθησε καθ' ὄλον περίπτου τὸ ἔτος αὐξητικὴν τάσιν μὲ μικρὰς μόνον μειώσεις, τὸ 1957 ἔλαβε χώραν κατὰ μὲν τὸ πρῶτον ἐξάμηνον μείωσις τῆς κυκλοφορίας κατὰ πλεόν τῶν 300 ἑκατ. δραχμῶν κατὰ δὲ τὸ δεῦτερον ἑξάμηνον αὐξησης πλεόν τῶν 1.300 ἑκατ. μὲ ἀποτέλεσμα τὴν κατὰ 1.000 ἑκατ. σχεδὸν αὐξησην μεταξύ τοῦ τέλους Δεκεμβρίου 1956 καὶ 1957.

Σημαντικαὶ εἶναι αἱ διαφοραὶ μεταξύ τῶν κυριωτέρων ἐπιδράσεων ἐπὶ τοῦ ὕψους καὶ τῶν μεταβολῶν τῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη. Τὸ συνολικὸν ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν πρὸ βοήθειας ἐνεφάνισεν οὐσιώδη μείωσιν μὲ ἀποτέλεσμα τὴν κατὰ 800 ἑκατ. περίπου ἠλαττωμένην ἀπορρόφησιν τραπεζικῶν γραμματίων κατὰ τὸ 1957 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1956. Σημαντικὴ ἐπίσης ὑπῆρξεν ἡ αὐξησης τῶν παρὰ τῆ Τραπεζῆ ἐντὸς Ἑλλάδος καταθέσεων τῶν Τραπεζῶν ἡ ὅποια ἐπέδρασε μειωτικῶς ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας ἐντὸς τοῦ 1957 κατὰ 1.000 ἑκατ. δραχμῶν περίπου ἐνῶ ἀντιθέτως κατὰ τὸ 1956 εἶχε σημειωθῆ μείωσις τῶν καταθέσεων τῶν Τραπεζῶν κατὰ πλεόν τῶν 250 ἑκατ. μὲ ἀντίστοιχον αὐξητικὴν ἐπίδρασιν. Αἱ ἐπιδράσεις ἐξ ἄλλου ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων ἐκ τῆς συνολικῆς κινήσεως τῶν λογαριασμῶν τοῦ Δημοσίου καθὼς καὶ ἐκ τῆς διευρύνσεως τῆς τραπεζικῆς χρηματοδοτήσεως ἐκ κεφαλαίων τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου ἢ καταθέσεων Δημοσίων Ὄργανισμῶν, δὲν ἦσαν συνολικῶς κατὰ πολὺ διάφοροι ἐντὸς τοῦ 1957 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1956, καίτοι ἐσημειώθησαν οὐσιώδεις διαφοραὶ εἰς τὰς μεταβολὰς τῶν ἐπὶ μέρους λογαριασμῶν.

2. Ἡ κίνησις τοῦ συνόλου τῶν λογαριασμῶν τοῦ Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν λογαριασμῶν δραχμῶν ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς Βοηθείας, ἐμφανίζει διαφορὰς ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀντίστοιχον συνολικὴν κίνησιν προηγούμενων ἐτῶν, κατὰ κύριον λόγον συνεπεία τῆς σημαντικῆς ἠλαττωμένης δημιουργίας δραχμῶν ἐκ τῆς βοήθειας κατὰ τὸ 1957. Ἐὰν ληφθῶν ὑπ' ὄψιν οἱ λογαριασμοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου πρὸ οἰσθητοτε μεταφορᾶς κεφαλαίων ἐκ τῆς βοήθειας ἢ ἐκ δανεισμοῦ ἀπὸ διαθέσιμα Δημοσίων Ὄργανισμῶν, κατὰ τὸ 1957 ἦτο σημαντικὴ ἡ μειωτικὴ ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας ἐπίδρασις τοῦ λογαριασμοῦ συγκεντρώσεως διὰ τρεχούσας δαπάνας τοῦ Δημοσίου, ἐνῶ ἦτο οὐσιώδης περισσότερον αὐξητικὴ ἡ ἐπίδρασις ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ δημοσίων ἐπενδύσεων. Ὁ λογαριασμὸς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν τοῦ Δημοσίου ἐπέδρασε ὑψωτικῶς ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας κατὰ τὸ λήξαν ἔτος κατὰ 1.445 ἑκατ. δραχμὰς δηλαδὴ κατὰ 250 ἑκατ. δραχμὰς περισσότερο ἢ κατὰ τὸ 1956. Ἡ μέσῳ τοῦ λογαριασμοῦ τούτου διόγκωσις τῶν δαπανῶν διὰ τὴν συγκέντρωσιν οἴτου ἀντεσταθμίθη ἀπὸ ἐπίσης ση-

μαντική μείωσιν τῶν δαπανῶν διὰ τὴν προμήθειαν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Κατὰ τὸ 1957 διετέθησαν διὰ κρατικῆς ἀγορᾶς σίτου περίπου 1.700 ἑκατ. δραχμαὶ δηλαδὴ 1.000 ἑκατ. πλέον τῶν διατεθέντων κατὰ τὸ 1956, καὶ τοῦτο ἤσκησε μίαν ἐκ τῶν κυριωτέρων αὐξητικῶν ἐπιδράσεων ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων.

Ἡ ἄνοδος τῶν παρὰ τῇ Τράπεζῃ τῆς Ἑλλάδος καταθέσεων τῶν Τραπεζῶν ὀφείλεται τόσον εἰς τὰς ὑποχρεωτικὰς καταθέσεις, αἱ ὁποῖαι ἠυξήθησαν κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐν γένει αὐξήσεως τῶν τραπεζικῶν καταθέσεων ὅσον καὶ εἰς τὴν πρόσθετον κατάθεσιν τῶν τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου, κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ διεύρυνσις τῆς πιστοδοτήσεως ἐκ κεφαλαίων ἐλεγχομένων ἐν γένει ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, δηλαδὴ ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου καὶ ἐκ καταθέσεων Δημοσίων Ὄργανισμῶν, ἀνήλθεν εἰς 1.350 ἑκατ. δραχμὰς περίπου τὸ 1957 ἔναντι 850 ἑκατ. δραχμῶν τὸ 1956. Κατὰ μείζιστον μέρος ἡ αὐξήσις ὀφείλεται εἰς τὴν ἐκ κεφαλαίων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος διεύρυνσιν τῆς χρηματοδοτήσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς κατὰ 1.202 ἑκατ. δραχμὰς, ἔναντι 226 ἑκατ. δραχμῶν κατὰ τὸ 1956. Ἡ ἐκ κεφαλαίων τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου καὶ ἐκ Δημοσίων Ὄργανισμῶν χρηματοδότησις τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν ἐσημείωσεν ἐλάττωσιν τὸ 1957 κατὰ 140 ἑκατ. δραχμὰς, ἔναντι αὐξήσεως κατὰ 394 ἑκατ. δραχμὰς τὸ 1956.

Ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπιδράσεων ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων πρέπει νὰ μνημονευθῇ ἡ κατὰ 140 ἑκατ. δραχμὰς σχεδὸν μεγαλύτερα κατὰ τὸ 1957 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1956 εἰσροὴ εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος καταθέσεων Δημοσίων Ὄργανισμῶν, κυρίως τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων. Αἱ ἀναλήψεις καταθέσεων τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς καθὼς καὶ ἄλλων πάσης φύσεως καταθέσεων δὲν παρουσιάζουν ἀξίαν λόγου διαφορὰν μεταξὺ τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν.

Ἡ συνολικὴ προσφορὰ χρήματος, ἥτοι τὸ ἄθροισμα τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζογραμματίων καὶ κερμάτων, πλέον καταθέσεων ὤψεως, ἠυξήθη, μεταξὺ τέλους Δεκεμβρίου 1956 καὶ τέλους Δεκεμβρίου 1957 κατὰ 17% ἥτοι περίπου ὅσον καὶ ἡ ἀντίστοιχος αὐξήσις τῶν τραπεζογραμματίων. Ἐὰν συγκριθοῦν τὰ μέσα ἐτήσια ἐπίπεδα τῆς προσφορᾶς χρήματος προκύπτει αὐξήσις κατὰ 12,2% μεταξὺ 1956 καὶ 1957 ἐν συγκρίσει πρὸς 24% μεταξὺ 1955 καὶ 1956. Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ σημαίνουν ὅτι ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς προσφορᾶς χρήματος κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἔνοιαν ἐσημείωσε μεγάλην ἐπιβράδυνσιν ἐντὸς τοῦ 1957 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1956 καὶ προηγούμενα ἔτη. Ὑπάρχον ὁμοῦ ἐνδείξεις θεμελιόσαι τὴν εὐλογον ὑπόθεσιν ὅτι ἡ αὐξήσις τῶν καταθέσεων συνοδεύεται μὲ ἔντασιν τῆς χρησιμοποίησεως αὐτῶν ὡς μέσων πληρωμῆς. Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν εἰς συμψηφισμὸν προσαγομένων εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος τραπεζικῶν ἐπιταγῶν πρὸς τὸ σύνολον τῶν καταθέσεων ὤψεως προκύπτει ὅτι ἠυξήθη ἡ ταχύτης κυκλοφορίας τραπεζικοῦ χρήματος κατὰ τὸ 1957.

Ἐκ τῆς συγκρίσεως ἐξ ἄλλου τῶν μεταβολῶν τῆς συνολικῆς προσφορᾶς χρήματος πρὸς τὰς ποσοστιαίας μεταβολὰς τοῦ χρηματικοῦ εἰσοδήματος ἀφ' ἑνὸς καὶ ἑνὸς κατὰ προσέγγισιν δείκτου τῶν συναλλαγῶν εἰς τρεχοῦσας τιμὰς ἀφ' ἑτέρου, δικαιολογεῖται τὸ συμπέρασμα ὅτι τόσον ἡ εἰσοδηματικὴ ὅσον καὶ ἡ συναλλαγματικὴ ταχύτης κυκλοφορίας χρήματος δὲν μετεβλήθησαν οὐσιωδῶς ἐντὸς τοῦ 1957. Τὸ συμπέρασμα αὐτὸ συνδυαζόμενον πρὸς τὴν ἐμφανισμένην αὐξήσιν τῆς κυκλοφορίας τραπεζικοῦ χρήματος δικαιολογεῖ τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ἡ ταχύτης κυκλοφορίας χαρτονομίσματος ἐμειώθη περαιτέρω κατὰ τὸ 1957, ὡς ἄλλωστε θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναμένεται κατόπιν τῶν νομισματικῶν καὶ γενικωτέρων οικονομικῶν ἐξελίξεων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΤΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1. Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἑλληνικῶν νομισματικῶν ἐξελίξεων εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐπιδράσεις ἐκ τῆς σημαντικῆς ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1956 αὐξήσεως τῆς πληθωφῆς πρὸς κατάθεσιν εἰς τὰς Τραπεζὰς. Ἡ ἀπότομος αὐτῇ μεταβολῇ τῶν συνθηκῶν τοῦ πληθωφῆς προεκλήθη ἰδίως ἐκ τῆς ἔκτοτε καθιερωθείσης πολιτικῆς ἐπιτοκίων καὶ προπαρασκευασθῆσθαι ἀπὸ τὴν ἀναβίωσιν τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ ἐθνικὸν νόμισμα καὶ τὰ οικονομικὰ τῆς Χώρας.

Ἡ πρὸς τὸ τραπεζικὸν σύστημα τροπὴ ἐνὸς σημαντικοῦ τμήματος τῶν νέων (ἢ καὶ παλαιότερων) ἀποταμιεύσεων ἔχει κατ' ἀνάγκην εὐρύτερας συνεπειάς εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῶν πιστωτικῶν συνθηκῶν τῆς Χώρας. Ἐν πρώτοις, πρέπει νὰ καταστῇ συνειδητὸν ὅτι ἡ αὔξησις τῶν καταθέσεων δὲν εἶναι ἄσχετος πρὸς τὴν αὔξησιν τῆς ποσότητος καὶ τὰς μεταβολὰς τῆς παχυτήτας τῆς κυκλοφορίας τοῦ χαρτονομίσματος. Ἐν συνεχείᾳ, πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ αὔξησις τῶν καταθέσεων ὁδηγεῖ εἰς αὔξησιν τῶν τραπεζικῶν πιστώσεων καὶ αἱ ἠϋξημένοι τραπεζικαὶ πιστώσεις προκαλοῦν νέαν αὔξησιν τῶν καταθέσεων μὲ περαιτέρω σωρευτικὰς συνεπειάς. Εἰς χώρας ὅπου χρησιμοποιεῖται εὐρύτερον τὸ τραπεζικὸν χρήμα αἱ συνέπειαι τῆς σωρευτικῆς αὐτῆς διαδικασίας ἐκ τῆς παρεμβολῆς τοῦ τραπεζικοῦ συστήματος εἶναι κατ' ἀρχὴν λίαν ἐκτεταμέναι καὶ πολὺ μεγαλύτεραι ἐν συγκρίσει πρὸς χώρας περιορισμένης χρησιμοποίησεως τοῦ τραπεζικοῦ χρήματος, ὡς εἶναι καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀνεξαρτήτως τῆς αὔξησεως τοῦ βαθμοῦ χρησιμοποίησεως τραπεζικοῦ χρήματος εἰς τὰς συναλλαγὰς, ἡ ὁποία παρακολουθεῖ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ροπῆς πρὸς κατάθεσιν, μίᾳ ἀρχικῇ αὔξεισι τῶν καταθέσεων καὶ πιστώσεων ὁδηγεῖ τελικῶς εἰς μεγαλύτεραν συνολικὴν διεύρυσιν τῶν καταθέσεων καὶ πιστώσεων.

2. Ἡ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξελίξεων υποκινηθεῖσα σημαντικὴ ἐπέκτασις τῆς τραπεζικῆς χρηματοδοτήσεως καὶ ἡ ἐκ ταύτης αὔξησις τῆς ἐνεργού χρηματικῆς ζητήσεως ἐξεδηλώθη πιθανώτατα πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις. Ὑπάρχουν ἐνδείξεις δικαιολογοῦσαι τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ἰδιωτικὰ διαθέσιμα ἐλευθερωθέντα ἀπὸ τὰς ἐπιχειρήσεις, κατ' ἀκολουθίαν ὑποκαταστάσεως αὐτῶν διὰ τραπεζικοῦ δανεισμοῦ, οἰετήθησαν, τούλάχιστον ἐν μέρει, εἰς τρεχούσας δαπάνας ἀμέσου καταναλώσεως ἢ διὰ τὴν ἀγορὰν ἢ κατασκευὴν διαρκῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν. Δὲν φαίνεται ἐπίσης νὰ ἦτο ἀσήμαντος καὶ ἡ αὔξησις τῶν δαπανῶν διὰ βιομηχανικὰ ἀποθέματα, πρώτων ὑλῶν ἢ ἠμικατεργασμένων προϊόντων, ἔλαβε χώραν δὲ καὶ αὔξησις τῶν δαπανῶν δι' ἐκσυγχρονισμόν καὶ δι' ἐπεκτάσεις παραγωγικῶν ἐγκαταστάσεων. Ἡ κυριώτερα ὁμῶς συνέπεια τῆς πιστωτικῆς διεύρυνσεως ὑπῆρξε κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐνδείξεις ἡ ἐκ τῆς διογκώσεως τῶν ἐπὶ πιστώσει πωλήσεων γενικὴ αὔξησις τῶν δαπανῶν καὶ ἰδιαίτερος τῆς καταναλώσεως.

Ἡ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω ἐπιδράσεις αὔξησις τῆς συνολικῆς ἐθνικῆς δαπάνης πέραν τῶν συνολικῶν διαθέσιμων πόρων, προκαλεῖ πληθωρικὰς πιέσεις αἱ ὁποῖαι τείνουσι νὰ διαταράξουν τὴν ἐσωτερικὴν ἢ ἐξωτερικὴν νομισματικὴν ἰσορροπίαν, συνήθως δὲ ἀμφοτέρας. Ὑπὸ συνθήκας ἐλευθερίας εἰσαγωγῶν αἱ πιέσεις αὐταὶ κατὰ κανόνα διοχετεύονται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μὲ ἀντίστοιχον διεύρυσιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν ἐκ τρεχουσῶν συναλλαγῶν. Ἡ τάσις αὕτη ἐξεδηλώθη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ 1957, ἀλλ' ἡ αὔξησις τῶν πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν δαπανῶν συνεκαλύφθη ἀπὸ οὐσιώδη ἄνοδον μονομερῶν ἰδίως μεταβιβάσεων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Τὰ συμπέρασμα τῶν ἀνωτέρω διαπιστώσεων καὶ παρατηρήσεων εἶναι ὅτι ἡ αὔξησις τῆς συνολικῆς ρευστότητος καὶ ἡ μετ' αὐτῆς συνδυαζομένη πιστωτικὴ ἐπέκτασις, δέον νὰ τυγχάνουν συστηματικῆς παρακολουθήσεως διότι δύναται νὰ ὁδηγήσουν εἰς διαταραχάς, αἱ ὁποῖαι ἐὰν δὲν ἐκδηλοῦνται εἰς ὑψωτικὰς τάσεις τῶν τιμῶν ἐπηρεάζουν τὴν συναλλαγματικὴν ἰσορροπίαν τῆς Χώρας. Δὲν εὐσταθεῖ ἐπομένως ἡ ἄποψις, ἡ ὁποία οὐχὶ σπανίως ὑποστηρίζεται, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἔχη διαταρακτικὰς ἐπιδράσεις ἡ ἐκ καταθέσεων διεύρυνσις τῶν πιστώσεων. Ὡς ἤδη ἐτονόηθη, καὶ ἡ αὔξησις τῶν καταθέσεων ἐπηρεάζεται ἐκ τῆς αὔξεσεως τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος καὶ ἐκ τῆς γενικώτερης αὔξεσεως τῆς ρευστότητος τῆς οἰκονομίας. Πρέπει δὲ νὰ τυγχάνουν ἰδιαίτερας παρακολουθήσεως ἐπιδράσεις τοῦ ἀνωτέρω εἶδους ὅταν συνεπείᾳ ἀποτόμου μεταβολῆς εἰς τὰς συνθέσεις τοῦ πληθυσμοῦ ἐκδηλοῦται ἔντονος αὔξησις τῆς ροπῆς πρὸς κατάθεσιν, ὡς συνέβη ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1956 καὶ ἰδίως κατὰ τὴν διάρκειάν τοῦ 1957.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω, δύο εἶναι κυρίως αἱ μέθοδοι διὰ τῶν ὁποίων εἶναι δυνατόν αἱ νομισματικαὶ καὶ πιστωτικαὶ ἀρχαὶ νὰ συγκρατήσουν τὴν ὑπέρμετρον ἐπέκτασιν τῆς ρευστότητος καὶ τῶν πιστωτικῶν σχέσεων ἐν γένει. Ἡ μία εἶναι ὁ περιορισμὸς τῆς αὔξεσεως τῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων. Τοῦτο δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἰδίως διὰ τῆς χρησιμοποίησεως

τραπεζικών διαθεσίμων προς κατευθύνσεις και σκοπούς διά τούς όποιους άλλως θα έχρησιμοποιείτο νέον χρήμα εκ τής Τραπεζής τής 'Ελλάδος. 'Η άλλη μέθοδος συνίσταται εις περιορισμόν τών τάσεων επέκτασως τής τραπεζικής πιστοδοτήσεως κατ' ακολουθίαν του ύψηλοτέρου ρυθμού αύξήσεως τών καταθέσεων. Προς τούτο πολλά μέσα δύνανται να χρησιμοποιηθούν κυρίως δέ ο περιορισμός τών εκ του έκδοτικού προνομίου τραπεζικών διαθεσίμων και ή διά ποιήκίλων μεθόδων εξασφάλισης τής εκ μέρους τών Τραπεζών διατηρήσεως ηύξημένου ποσοστού ρευστών διαθεσίμων εν σχέσει προς τās χορηγήσεις των. 'Ο συνδυασμός τών μεθόδων αύτων οδηγεί ίσως εις τὰ καλύτερα άποτελέσματα και εξασφαλίζει όχι μόνον όμοιωτέραν διαμόρφωσιν τής νομισματικής και πιστωτικής καταστάσεως αλλά και την προώθησιν τών ήσπανών μεγαλυτέρας προτεραιότητας διά την οικονομικήν ανάπτυξιν τής Χώρας.

ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Το συνολικόν δημοσιονομικόν άποτέλεσμα του 1957 ήτο βελτιωμένον εν συγκρίσει προς το αντίστοιχον του δωδεκαμήνου του 1956 και ούσιαδώς καλύτερον εκείνου του 1955, καίτοι κατά τὸ 1957 αί δαπάναι τών δημοσίων επενδύσεων ήσαν σημαντικῶς μεγαλύτεραι παρ' όσον εις προηγούμενα έτη. Το συμπέρασμα αυτό πιθανῶς δέν μεταβάλλεται και εάν συνυπολογισθόν εις τὰ ανωτέρω πάσης φύσεως έλλείμματα του 1957 εκ τής διαχειρίσεως προϊόντων εξαγοραθέντων υπό του Κράτους. 'Η λοιπή δμως δραστηριότης του Δημοσίου διά την προστασίαν τών γεωργικῶν προϊόντων, τόσον ως προς την έκτασιν όσον και ως προς τās μεθόδους και πηγὰς κεφαλαίων αί όποιαί εχρησιμοποιήθησαν, υπήρξε διαταρακτική τής νομισματικής καταστάσεως τής Χώρας.

Το σύνολον τών έξ εγχωρίων πηγῶν εσόδων του Δημοσίου προϋπολογισμού 1957 (Κεντρικής Διοικήσεως) ύπολογίζεται εις 13.175 εκατ. δραχμάς — βάσει τών μηνιαίων στοιχείων τής Γενικής Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικού διά τὸ δωδεκάμηνον 'Ιανουαρίου — Δεκεμβρίου και τών εκτιμήσεων διά τās εισπράξεις κατά την παράτασιν τής χρήσεως — έναντι 11.932 εκατ. δραχμῶν του έτους 1956 και 10.058 εκατ. δραχμῶν του έτους 1955. Το σύνολον έξ άλλου τών αντίστοιχῶν δημοσίων δαπανῶν, διά τρεχούσας ανάγκας, συμπεριλαμβανομένων και μεταφορῶν προς κάλυψιν έλλειμμάτων του λογαριασμου καταναλωτικῶν αγαθῶν, καθὼς και διά δημοσίας επενδύσεις ύπολογίζεται εις 15.148 εκατ. δραχμάς περίπου (έξ ὧν 380 εκατ. μεταφερθέντα εις τὸν λογαριασμόν καταναλωτικῶν αγαθῶν διά την διαχείρισιν του 1957 και προηγούμενων ετών), έναντι 13.943 του 1956 και 12.520 του 1955. Ούτω ή διαφορά μεταξύ του συνόλου τών δημοσίων δαπανῶν και του συνόλου τών δημοσίων εσόδων έξ εγχωρίων πηγῶν ανήλθε τὸ 1957 εις 1.973 εκατ. δραχμάς έναντι αντίστοιχου διαφοράς 2.011 εκατ. δραχ. τὸ 1956 και 2.462 εκατ. τὸ 1955. 'Η διαφορά αύτη τὸ 1957 εκάλυφθη κατά 1.255 εκατ. δρχ. εκ τής 'Αμερικανικής βοηθείας' και κατά τὸ υπόλοιπον έξ εισφορῶν NATO και διά δανεισμοῦ εκ κεφαλαίων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Τὸ 1956 τὸ αντίστοιχον έλλειμμα ειχε καλυφθῆ έξ δολακλήρου διά τής 'Αμερικανικής βοηθείας και εισφορῶν NATO.

Παρά τὸ γεγονός ότι το συνολικόν δημοσιονομικόν άποτέλεσμα δέν μετεβλήθη εις αξιονόλου βαθμόν, εἶναι σημαντική ή συντελεσθεΐσα εντός του 1957 πρόοδος, διότι εις την διαχείρισιν του 1957 περιέχονται ούσιαδώς ανώτεραι δαπάναι δημοσίων επενδύσεων παρ' όσον εις προηγούμενα έτη.

'Η αύξησις τών έξ εγχωρίων πηγῶν εσόδων προήλθεν έξ δλοκλήρου σχεδόν από την αύξησιν τής αποδόσεως, τόσον τής άμέσου όσον και τής έμμέσου φορολογίας, ή όποία εν γένει παρηκολούθησε την διεύρυνσιν τής αντίστοιχου φορολογητέας ύλης κατ' ακολουθίαν τής αύξήσεως τής οικονομικής δραστηριότητος και τών εισοδημάτων. 'Η αύξησις τών εσόδων έξ έμμέσων φόρων υπήρξε περίπου ανάλογος τής γενικής αύξήσεως τών εκ φορολογίας εσόδων μετ' ιδιαιτέρως σημαντικής αύξήσεως τής αποδόσεως τών δασμῶν. Κατά τὸ ίδιον περίπου ποσοστὸν ηύξθη και ή απόδοσις τών άμέσων φόρων, ίδιως δὲ του φόρου εισοδήματος. 'Η εντός του 1957 περιωρισμένη επίδρασις εκ τής μειώσεως τών φορολογικῶν συντελεστῶν άντεσταθμισθη εκ τής αύξήσεως του έθνικου εισοδήματος και τής προόδου εις την φοροτεχνικήν, καίτοι δέν φαίνεται

ή μείωσις τῆς φοροδιαφυγῆς νὰ ὑπῆρξεν ἀποφασιστική. Ἡ συνολικὴ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις (ἐκ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως) μετρούμενη διὰ τῆς σχέσεως μεταξὺ ἐσόδων ἐκ φορολογίας καὶ ἔθνικου εἰσοδήματος κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος δὲν μετεβλήθη, τοῦ ποσοστοῦ τούτου παραμένοντος πλησίον τοῦ 17%.

2. Κατὰ τὸ 1957 ἀπεφασίσθησαν ὠρισμένοι μειώσεις καὶ ἄλλαι τινες διαρρυθμίσεις τῆς φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος καὶ τῶν ἀμέσων φόρων ἐν γένει. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου πρέπει νὰ τονισθοῦν αἱ ἀκόλουθοι γενικώτεροι σκέψεις. Εἰς μίαν οἰκονομίαν μὲ τὰ προβλήματα καὶ τὰς πιέσεις τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τὴν ἱεράρχησιν τῶν ἐπιδιώξεων ἢ ὅποια εἶναι ἀνάγκη νὰ διέπῃ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ αὔρυσσα καὶ ἐκάστοτε μεγίστη συμβολὴ τῶν δημοσίων ἐσόδων εἰς μείωσιν ἰδίως ἔργα ἀναπτύξεως. Πρέπει νὰ καταστῇ σαφὲς ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἀνάγκη τὸ ποσοστὸν τοῦ ἔθνικου εἰσοδήματος, τὸ ὅποιον διὰ τῆς φορολογίας διατίθεται εἰς βασικὰ ἔργα νὰ εἶναι οὐσιασδῶς μεγαλύτερον παρ' ὅσον εἰς οἰκονομικῶς καὶ τεχνικῶς προηγμένας χώρας, αἱ ὅποια ἤδη ἔχουν ἐξασφαλίσαι πλήρη παραγωγικὴν ἀποσχόλησιν εἰς τὸν πληθυσμὸν των. Οἰαδήποτε ἄποψις, ἐπομένως, περὶ ἐπιδεικνυομένης μείωσης τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν, σπληριζομένη εἰς τὴν διαπίστωσιν ὑψηλῶν φορολογικῶν ἐπιβαρύνσεων καὶ ὀδηγοῦσα εἰς μεταρρυθμίσεις μὲ ἀποτέλεσμα τὴν κάμψιν τῶν ἐσόδων ἐξ ἀμέσου φορολογίας κινδυνεύει νὰ προκαλέσῃ σοβαρωτάτας δυσμενεῖς συνεπεῖαι. Μία ἐνδεχόμενη μείωσις ἢ ματαίωσις αὐξήσεως τῶν ἐξ ἀμέσων φόρων εἰσπράξεων, θὰ συνεπήγῃ ἀπαράδεκτον αὔξησιν τῆς συμμετοχῆς τῶν ἐμμέσων φόρων εἰς τὰ ἐν γένει ἐκ φορολογίας ἔσοδα. Ἄλλ' ἡ μείωσις τῶν φόρων θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν καὶ τὴν ἐλάττωσιν ἢ ματαίωσιν τῆς αὐξήσεως τῶν κινητοποιουμένων πόρων διὰ βασικὰς ἐπενδύσεις, μὲ ἄλλους λόγους περαιτέρω αὔξησιν τῆς τρεχούσης καταναλώσεως ἔναντι περιορισμοῦ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐπενδύσεων, δηλαδὴ ἐξέλιξιν ἀντίθετον τῆς ἐπιβαλλομένης. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, πρέπει ἰδιαίτερος νὰ τονισθῇ, ὅτι τὸ διὰ τῆς ἐνδεχομένης μείωσης τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν ἀπελευθερούμενον τμήμα τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων θὰ διωχετεύετο κατὰ τὸ μέγιστον μέρος πρὸς εἰσαγόμενα εἶδη καὶ ἐπικρίτως θὰ ἐνίσχυε τὴν ὀπωδιότατον ὑπὸ τὰς ἑλληνικὰς συνθήκας ἔντονον ροπὴν πρὸς εἰσαγωγὰς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, μείωσις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ θεωρηθῇ ἐπιτρεπτὴ μόνον εἰς δύο γενικὰς κατηγορίας περιπτώσεων. Πρῶτον, ὅταν ὁ ὑποβασισμὸς τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν συνδυάζεται κατὰ θετικὸν τρόπον μὲ πληρεστέραν σύλληψιν τῆς φορολογητέας ὕλης καὶ μὲ ἐξασφάλισιν μεγαλύτερας φορολογικῆς δικαιοσύνης. Τοῦτο θὰ ἐσθίμαινε ὅτι διὰ τῆς εἰλικρινεστέρας καὶ συνεπῶς εὐρυτέρας συμμετοχῆς τῶν εἰς φορολογίαν ὑποχρέων θὰ ἐξησφαλίζετο πραγματοποιήσις συνολικῶν ἐσόδων τουλάχιστον ἴσων ἢ καὶ μεγαλύτερων ἐκείνων τὰ ὅποια θὰ ἐπραγματοποιούοντο μὲ τοὺς ἰσχύοντας φορολογικοὺς συντελεστάς. Εἰς τοῦτο θὰ συνέβαλλον καὶ ἡ ἀπλούστευσις καθὼς καὶ ἡ ἐν γένει βελτίωσις τοῦ φορολογικοῦ συστήματος. Δεύτερον, ὅταν μειώσεις φορολογικῶν συντελεστῶν συνδέονται ἀμέσως μὲ τὴν ὑποκίνησιν τῆς αὐξήσεως ἰδιωτικῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων, εἰς τοῦτο δὲ ἀπέβλεπον καὶ ὠρισμένοι ἐκ τῶν φορολογικῶν τροποποιήσεων τοῦ 1957.

3. Ἡ αὐξητικὴ τάσις τῶν τρεχουσῶν δαπανῶν τοῦ Δημοσίου συνεχίσθη καὶ κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1957 κατὰ τὸ ὅποιον, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς παρατάσεως ἐντὸς τοῦ 1958, ὑπολογίζεται ὅτι τὸ σύνολον τῶν τρεχουσῶν δαπανῶν δὲν θὰ εἶναι κατώτερον τῶν 13.200 ἑκατ. δραχμῶν δηλαδὴ κατὰ 5% περίπου ὑψηλότερον τοῦ ἐκ 12.623 ἑκατ. δραχμῶν ἀντιστοίχου συνόλου τοῦ 1956. Εἰς τὰ ἀνωτέρω σύνολα περιλαμβάνονται καὶ ὠρισμένοι ἐπιδοτήσεις ἄμεσοι (ὡς τῶν λιπασμάτων κ.λ.π.) ἢ ἔμμεσοι, ὑπὸ τὴν μορφήν μεταφορῶν πρὸς κάλυψιν ἑλλειμμάτων τοῦ λογαριασμοῦ καταναλωτικῶν ἀγαθῶν τοῦ Δημοσίου. Τὸ ἔλλειμμα τοῦ λογαριασμοῦ τούτου ὑπολογίζεται διὰ τὸ 1957 ὅτι θὰ εἶναι κατὰ τὴν ἀνώτερον τῶν 200 ἑκατ. (ὑπερκαλυπτόμενον ἐκ τῆς μεταφορᾶς τῶν 380 ἑκατ.) ἔναντι πλέον τῶν 250 ἑκατ. διὰ τὸ 1956. Εἰς ταῦτα ὁμως πρέπει νὰ προστεθοῦν τὸ ἔλλειμμα ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῆς σταφίδος καὶ τὸ κατ' ἐκτίμησιν ἄνοιγμα ἐκ τῆς τελικῆς διαθέσεως τῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἀγορασθέντων καπνῶν. Ἀποτελεῖ

δημοσιονομική και οικονομική ανάγκη όπως άπαντα τὰ ελλείμματα αυτά σαφώς εμφανίζονται εις τὸν δημόσιον προϋπολογισμόν. Τοῦτο ἐπιβάλλεται καὶ διὰ τὴν λόγῳ πληρότητος ἀκρίβη ἐκτίμησιν τοῦ δημοσιονομικοῦ ἀποτελέσματος, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἐκτιμῶνται συστηματικῶς αἱ συνέπειαι ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων λαμβανομένων ἀποφάσεων.

Εἶναι σοβαραὶ αἱ νομισματικαὶ ἐπιδράσεις ἐκ τῶν διατιθεμένων μεγάλων ποσῶν δι' ἐξαγορὰς προϊόντων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ διὰ λογαριασμόν αὐτοῦ. Τὸ γεγονός ὅτι τὰ ἀποθέματα αὐτὰ ρευστοποιοῦνται συνήθως (ἀλλ' οὐχὶ πάντοτε) ἐντὸς χρονικοῦ διαστήματος βραχυτέρου τοῦ ἔτους δὲν σημαίνει ὅτι ἐν τῷ μεταξύ δὲν ἐπέρχονται αἱ ἐκ τούτων συνέπειαι. Ἀντιθέτως δύναται νὰ εἶναι λίαν διαταρακτικὴ ἡ ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἐκταμίευσις μεγάλων ποσῶν ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου. Ἡ διὰ τὰς ἐξαγορὰς αὐτὰς ἀντιστάθμισις προκαλεῖ ἐντόνους ἐπιδράσεις τῶν ὁποίων ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων ἐπανόρθωσις εἶναι ἀδύνατος ἢ λίαν δυσχερής, ὅπως ὅποτε δὲ συνεπάγεται ἀποτόμους περιορισμούς μὲ ἀνωμάλους τότε συνεπείας πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις. Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι τὸ 1957 διετέθησαν διὰ τὴν συγκέντρωσιν 500.000 τόννων σίτου 1.700 ἑκατ. δραχμῶν δηλαδὴ 1.000 ἑκατ. περίπου πέραν τῶν ἀντιστοίχων ποσῶν εἰς τὰ ἀμέσως προηγούμενα ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ συγκεντρωθεῖσα ποσότης ἐκυμάνθη μεταξύ 200 καὶ 250 χιλ. τόννων. Ἡ εἰς τὴν ἀνωτέρω ἑκτασίαν ἐκταμίευσις, ἔστω καὶ ἐὰν ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῆς συγκεντρώσεως τοῦ σίτου δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἀπομείνῃ διαχειριστικὸν ἄνοιγμα, ἀποτελεῖ σοβαρὸν διαταρακτικὸν παράγοντα τῆς νομισματικῆς καταστάσεως.

Πλὴν τῶν καθαρῶς νομισματικῶν ἐπιδράσεων ἐκ τῆς διαθέσεως μεγάλων ποσῶν δι' ἐξαγορὰς προϊόντων ἐκ μέρους τοῦ Κράτους πρέπει νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι ἡ διὰ τῶν μεθόδων αὐτῶν ἀσκομένη πολιτικὴ στήριξις διὰ τὰ γεωργικὰ προϊόντα τιμῶν ἀνωτέρων τῶν οικονομικῶς ἐπιτρεπομένων ἐπιπέδων, προκαλεῖ καὶ ἄλλας συναφεῖς διαταραχάς. Ἡ στήριξις ὑψηλοτέρων τιμῶν δι' εἶδη ἐγχωρίου καταναλώσεως, ὡς εἶναι ὁ σίτος, ὑποκινεῖ ἀντιστοίχους ἀξιώσεις καὶ ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς ἄλλων εἰδῶν, οἱ ὁποῖοι συνήθως εἶναι καταναλωταὶ τοῦ ὑπερέτρου προστατευομένου εἴδους. Προκειμένου δὲ περὶ εἰδῶν τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ ἐξαγωγίμα ἢ καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἄμεσος ἢ ἕμμεσος στήριξις τιμῶν ἀνωτέρων τῶν διεθνῶν προκαλεῖ κάμψιν τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἐξαγωγῶν μεθ' ὧν τῶν ἐκ ταύτης συνεπειῶν διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς Χώρας καὶ τὸ σύνολον τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐπὶ πλεόν τιμαὶ σημαντικῶς ἀνώτεροι τῶν οικονομικῶς ἐπιτρεπομένων προκαλοῦν ἐσφαλμένον προσανατολισμόν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς μὲ δυσμενεῖς συνεπείας ἐπὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος.

4. Αἱ δαπάναι διὰ τὸ πρόγραμμα δημοσίων ἐπενδύσεων τοῦ 1957 ἀνῆλθον εἰς 1.932 ἑκατ. δραχμὰς περίπου ἔναντι 1.320 ἑκατ. δραχμῶν τοῦ 1956 καὶ 1.100 ἑκατ. δραχμῶν τοῦ 1955. Ἐὰν συνυπολογισθοῦν καὶ αἱ ἐπενδύσεις τοῦ διῦλιστηρίου πετρελαίου ἔναντι ἀντιστοίχων πιστώσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὰ ἀνωτέρω σύνολα αὐξάνονται εἰς 2.236 ἑκατ. (δηλ. κατὰ 304 ἑκατ., ἔξ ὧν 173 ἑκατ. ἀντιπροσωπεύουν ἀξίαν εἰσαχθέντος κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους κεφαλαίου-χικοῦ ἐξοπλισμοῦ), ἔναντι 1500 ἑκατ. διὰ τὸ 1956. Πέραν τῶν ἀνωτέρω ἐπραγματοποιήθησαν καὶ σημαντικαὶ ἐπενδύσεις ὑπὸ τῶν αὐτοτελῶν δημοσίων ὀργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων. Ἐὰν συνυπολογισθοῦν αἱ ἐπενδύσεις τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἡλεκτρισμοῦ καὶ τοῦ Ὄργανισμοῦ Χρηματοδοτήσεως Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως, τὸ γενικὸν σύνολον τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων ἀνέρχεται τὸ 1957 εἰς 2.938 ἑκατ. δραχμὰς ἔναντι 2.226 ἑκατ. δραχμῶν τοῦ 1956.

Παρὰ τὴν σημαντικὴν αὐτὴν αὐξήσιν τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων κατὰ τὸ 1957 καὶ τὴν πρόωθσιν τῆς προεργασίας δι' ὠρισμένα ἐκ τῶν κυριωτέρων μεγάλων ἔργων, τὸ ὕψος τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἀνεπαρκὲς ἐν συσχετίσει πρὸς τὴν ἐπιδιωκομένην ἐπιτάχυνσιν τῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τοῦ παραγωγικοῦ καὶ τεχνικοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς Χώρας, ἰδίως ἐν ὄψει τῶν διεθνῶς ἐκδηλουμένων τάσεων. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἐδημιουργήθησαν αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν δι' ὑγιῶν μεθόδων ἐξασφάλισιν τῶν ἀπαιτουμένων πόρων διὰ σημαντικὴν αὐξήσιν τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων ἀκόμη καὶ οὐσιωδῶς πέραν τῶν ἐπιπέδων τοῦ 1957. Πλὴν τῆς συμβολῆς τοῦ δημοσίου προϋπολογισμοῦ, ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται νὰ εἶναι ἡ ἐκάστοτε μεγίστη δυνατὴ, οὐσιώδεις δυνατότητας διανοίγει καὶ ἡ ἀποκαθισταμένη ὀμαλότης εἰς τὰς πιστωτικὰς σχέσεις. Ἀποφασιστικὰ βήματα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν θὰ

ἀποτελέσουν ἡ ἀξιοποιήσις τοῦ ἐπανεισαχθέντος θεσμοῦ τῶν ἐντόκων γραμματίων καὶ ἡ ἐκ μέρους αὐτοδιοικουμένων ὀργανισμῶν, ὡς ἡ Δημοσία Ἐπιχειρήσις Ἡλεκτρισμοῦ καὶ μεγάλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἔκδοσις χρηματιστηριακῶν τίτλων πρὸς ἀντλήσιν κεφαλαίων, βάσει τοῦ ψηφισθέντος κατὰ τὸ 1957 νομοθετήματος περὶ ἀσφαλιστικῶν ρητρῶν, φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν κλπ. δι' ὁμολογιακὰς ἐκδόσεις. Πρέπει ἄλλως τε νὰ τονισθῆ ὅτι ἡ διαμόρφωσις ἀγορῶν διὰ τὰ ἔντοκα γραμμάτια καὶ τὰς ὁμολογίας, μὲ τὴν προοπτικὴν σταθερῶς διευρυνομένης συμμετοχῆς ἰδιωτῶν, εἶναι ἐκ τῶν κυριωτέρων προϋποθέσεων διὰ τὴν ἀρτιωτέραν λειτουργίαν τοῦ νομισματικοῦ καὶ πιστωτικοῦ συστήματος.

Αἱ διαμορφούμεναι μεγαλύτεραι δυνατότητες ἀντλήσεως κεφαλαίων δι' ἐπενδύσεις τοῦ Δημοσίου καθὼς καὶ τῶν Δημοσίων Ἐπιχειρήσεων ἢ Ὄργανισμῶν, καθιστοῦν περισσότερον ἐμφανεῖς τὰς ὀργανωτικὰς ἰδίως ἀτελείας διὰ τὴν ἐπιτάχυσιν τῆς προεργασίας ἐκτελέσεως καὶ ἀξιοποιήσεως τῶν βασικῶν ἔργων τεχνικοῦ ἐσυγχρονισμοῦ καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Χώρας. Ὡς ἤδη ἐτονίσθη, εἶναι ἐπείγουσα ἡ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν συστηματικὴ ὀργάνωσις καὶ ἔντασις τῆς κρατικῆς δραστηριότητος.

IV ΤΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΑΙ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΑΙ ΤΑΣΕΙΣ

1. Τὸ σύνολον τῶν εἰς ἐξωτερικὸν συναλλάγμα πληρωμῶν, δι' εἰσαγωγὰς καὶ ἀδήλους συναλλαγὰς ἠξήθη τὸ 1957 ἔναντι τοῦ 1956 κατὰ 44 ἑκατ. δολλάρια. Ἐκ τῆς αὔξησεως αὐτῆς 34,4 ἑκατ. ὀφείλονται εἰς ἄνοδον τῶν πληρωμῶν δι' εἰσαγωγὰς. Ἐξ ἄλλου αἱ εἰς συναλλάγμα τρέχουσαι εἰσπράξεις ἠξήθησαν κατὰ 66 ἑκατ. δολλάρια ἐξ ὧν 53 ἑκατ. δολλάρια ἐξ ἀδήλων πόρων. Οὕτω, τὸ ἰσοζύγιον τρεχουσῶν συναλλαγῶν ἐσημείωσε βελτίωσιν, τοῦ ἐλλείμματος μειωθέντος ἀπὸ 88 ἑκατ. δολλάρια τὸ 1956 εἰς 66 ἑκατ. τὸ 1957. Τὸ συνολικὸν ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν πρὸ βοηθείας ἐμειώθη περαιτέρω κατὰ 10,6 ἑκατ. δολλάρια ἰλόγῳ ἠξήμενης εἰσροῆς κεφαλαίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἄλλ' ἡ χρησιμοποιηθεῖσα βοήθεια κατὰ τὸ 1957 περιωρίσθη εἰς 23 ἑκατ. δολλάρια ἔναντι 70 ἑκατ. δολλαρίων τὸ 1956, μὲ ἀποτελεσμα τὴν διὰ πρῶτην φορὰν μείωσιν τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος — τὸ ὅποιον ἐσημείωμα συνεχῆ αὔξησιν ἀπὸ τοῦ 1953 καὶ ἐντέθεν — κατὰ 11 ἑκατ. δολλάρια ἢ κατὰ 21 ἑκατ. δολλάρια ἐὰν συνυπολογισθοῦν τὰ ὑπόλοιπα Δεκεμβρίου 1956 καὶ 1957 παρὰ τῆ Εὐρωπαϊκῆ Ἐνώσει πληρωμῶν.

Αἱ μεταβολαὶ εἰς τὴν διάρθρωσιν τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν καθίστανται περισσότερον ἐκδηλοὶ ἐὰν συγκριθοῦν τὰ ἐτήσια στοιχεῖα τοῦ ἔτους 1957 μετὰ τῶν ἀντιστοιχῶν στοιχείων τοῦ ἔτους 1954. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἐτῶν παρατηρεῖται αὔξησις τῶν ἐτησίων πληρωμῶν δι' εἰσαγωγὰς ἀπὸ 320 εἰς 475 ἑκατ. δολλάρια, δηλαδὴ κατὰ 155 ἑκατ. δολλάρια ἢ κατὰ σχεδὸν 50%. Αἱ ἐξαγαγαὶ ἀνελοῦσαι τὸ 1957 εἰς 223 ἑκατ. δολλάρια ἔναντι 161 ἑκατ. τὸ 1954, ἠξήθησαν μόνον κατὰ 62 ἑκατ. δολλάρια ἤτοι κατὰ ποσὸν μικρότερον τοῦ ἡμίσεος τῆς αὔξησεως τῶν πληρωμῶν δι' εἰσαγωγὰς. Ἀντιστοιχῶς, τὸ ἐμπορικὸν ἔλλειμμα ἀπὸ 159 ἑκατ. δολλάρια τὸ 1954 ἠξήθη εἰς 252 ἑκατ. δολλάρια τὸ 1957, ἄλλ' ἡ σημαντικὴ αὐτὴ διεύρυνσις κατὰ 93 ἑκατ. δολλάρια ἐκαλύφθη περίπου ἀπὸ τὴν αὔξησιν τῶν ἀδήλων τρεχουσῶν εἰσπράξεων. Τὸ καθαρὸν ὑπόλοιπον τούτων, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν τρεχουσῶν ἀδήλων πληρωμῶν, ἀπὸ 94 ἑκατ. δολλάρια τὸ 1954 ἀνήλθεν εἰς 186 ἑκατ. δολλάρια τὸ 1957, ἤτοι σχεδὸν ἐδιπλασιάσθη. Παρὰ τὰς σημαντικὰς ἐσωτερικὰς μεταβολὰς τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν ἐκ τρεχουσῶν συναλλαγῶν, τὸ συνολικὸν ἔλλειμμα αὐτοῦ τὸ 1957 μόλις ὑπέβη κατὰ 1 ἑκατ. δολλάρια τὸ ἀντίστοιχον ἐπίπεδον τοῦ 1954. Συγχρόνως ἔλαβε χώραν καὶ οὐσιώδης αὔξησις τῆς εἰσροῆς κεφαλαίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ — ἀπὸ 12 ἑκατ. δολλάρια τὸ 1954 (ἐὰν δὲν ὑπολογισθῆ μία σημαντικὴ ἀκύρωσις πιστώσεως κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο) εἰς 30 ἑκατ. δολλάρια περίπου κατὰ τὸ 1957. Οὕτω, τὸ συνολικὸν ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν πρὸ βοηθείας ἤτο μικρότερον τὸ 1957 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1954. Ἐπειδὴ ὁμως ἡ χρησιμοποιηθεῖσα βοήθεια ἀνήλθεν εἰς 23 ἑκατ. δολλάρια μόνον τὸ 1957, ἔναντι 51 ἑκατ. δολλαρίων τοῦ 1954, τὸ συναλλαγματικὸν ἀπόθεμα παρουσίασε μείωσιν τὸ 1957 ἐνῶ τὸ 1954 εἶχεν αὔξηθῆ.

2. Κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν ἀποτελεῖ οὕτω, ἡ σταθερὰ αὔξησις τῶν πληρωμῶν δι' εἰσαγωγὰς ἀφ' ἑνὸς καὶ ὁ ὑψηλὸς ρυθμὸς αὔξεσως τῶν ἀδήλων τρεχουσῶν εἰσπράξεων ἀφ' ἑτέρου. Συνέπεια τῶν ἐξελίξεων τούτων εἶναι ἡ αὔξουσα ἐξάρτησις τοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνεφοδιασμοῦ τῆς Χώρας ἀπὸ τὰς τρεχούσας εἰσπράξεις ἐξ ἀδήλων πηγῶν ἔσοδα, ὡς ἀποτέλεσμα καὶ εἶναι σημαντικὰ καὶ ἄξια πάσης περαιτέρω ἐνισχύσεως, δεδομένης τῆς φύσεως τῶν πρέπει νὰ θεωροῦνται ὡς εὐπαθεῖς στοιχεῖον τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν καθ' ὃ ὀλιγώτερον ἐξηρημένον ἐξ ἐπιδράσεων ὑποκειμένων εἰς ἑλληνικὸν ἔλεγχον.

Αἱ ἀνωτέρω διαπιστώσεις πρέπει νὰ τύχουν ἰδιαιτέρας προσοχῆς διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς περαιτέρω ἐξελίξεως τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Ἡ τάσις αὔξεσως τῶν εἰσαγωγῶν, ὡς εἰδικώτερον θὰ ἀναπτυχθῆ καὶ κατωτέρω, συνδέεται μὲ τὸν ρυθμὸν ἀνάδου τοῦ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν αὔξησιν τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων. Δὲν θὰ εἶναι δὲ ἠθιστὸν οὐσιώδης ἡ μείωσις τῆς συναλλαγματικῆς δαπάνης δι' εἰσαγωγὰς ἐκ τῆς πτώσεως τῶν τιμῶν τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν ὡς καὶ τῶν ναύλων συνεπείᾳ τῆς ἀμερικανικῆς καὶ ἔνδεχομένως γενικωτέρας διεθνούς κάμψεως. Ἐπομένως, ἡ ματαιώσις μείζονος διευρύνσεως τοῦ ἐλλείμματος εἰς τὸ ἰσοζύγιον ἐκ τρεχουσῶν συναλλαγῶν προϋποθέτει συνεχῆ καὶ οὐσιώδη αὔξησιν τῶν συναλλαγματικῶν εἰσπράξεων κατὰ ποσοστὸν ἀνώτερον τοῦ ποσοστοῦ αὔξεσως τῶν εἰσαγωγῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν τοῦτο ἐξασφαλισθῆ ὡς μακροτέρας διαρκείας τάσις, πρέπει νὰ ἐπισημανθοῦν οἱ κίνδυνοι μείωσως εἰς τὰς συναλλαγματικὰς εἰσπράξεις ἐκ προσωρινῆς ἔστω κάμψεως τῆς διεθνούς οικονομικῆς δραστηριότητος, τῆς ἐποίας δέον νὰ ἀντιμετωπίζωμεν τὸ ἐνδεχόμενον. Καὶ τὰ μὲν ἐξαγωγίμα ἐλληνικὰ εἶδη, ἐξαιρέσει τῶν μεταλλευμάτων, εἶναι ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν μεταξὺ ἐκείνων ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι συνήθως ἰδιαιτέρως ἔντονοι αἱ συνέπειαι προσωρινῶν μειώσεων τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος. Τοῦτο ὁμως ὀλιγώτερον ἰσχύει διὰ τὰς τρεχούσας ἀδήλους εἰσπράξεις, ἰδίως ἐκ τῆς ναυτιλίας, ὡς πρὸς τὰς ὁποίας ἡ μειωτικὴ ἐπίδρασις δὲν ἀποκλείεται νὰ εἶναι οὐσιώδης. Αἱ ἐλπίδες ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἀδήλων τρεχουσῶν εἰσπράξεων θὰ εἶναι περιορισμένοι αἱ συνέπειαι τῆς διεθνούς ὑφέσεως στηρίζονται ἐπὶ δύο κυρίως πιθανῶν ἐξελίξεων. Πρῶτον, ὅτι ἡ κάμψις τῆς ἀμερικανικῆς καὶ τῆς διεθνούς οικονομικῆς δραστηριότητος θὰ συγκρατηθῆ τὸσον εἰς διάρκειαν ὅσον καὶ εἰς βάθος ὅποτε περιορισμένοι μᾶλλον θὰ εἶναι καὶ αἱ ἐκ ταύτης γενικώτεραι συνέπειαι. Καὶ δεύτερον, ὅτι ἔναντι τῶν βραχυχρονίων μειωτικῶν ἐπιδράσεων ἐπὶ τῶν ἀδήλων τρεχουσῶν εἰσπράξεων θὰ ἐκδηλοῦνται καὶ ἀντίθετοι μονιμώτεροι ἐνισχυτικαὶ τάσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ματαιώσουν ἢ καὶ ὑπερκαλύψουν τὰς προσωρινὰς μᾶλλον μειωτικὰς ἐπιδράσεις. Ἡ τελευταία αὕτη προσδοκία δικαιολογεῖται ἰδίως διὰ τὰς εἰσπράξεις ἐκ μεταναστευτικῶν ἐμβασμάτων καὶ ἐκ τοῦ τουρισμοῦ, δεδομένου ὅτι καὶ αἱ δύο αὗται πηγαὶ συναλλαγματικῶν ἔσοδων ἐμφανίζουν μονιμωτέρας τάσεις ἀναπτύξεως.

Η ΚΑΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑΣ ΠΕΡΙΟΧΑΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

1. Οὐσιώδης μεταβολὴ κατὰ τὸ 1957 ὑπῆρξεν ἡ σημαντικὴ διεύρυνσις τοῦ ἐλλείμματος ἐκ τρεχουσῶν συναλλαγῶν μετὰ τῶν χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως Πληρωμῶν, ἐξαιρέσει τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου. Κατὰ μέγιστον μέρος αἱ συνολικῶς ἠϋξημένα εἰσαγωγὰ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος προήλθον ἐκ τῆς ἠπειρωτικῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἐνῶ ἐκάμθησαν αἱ πρὸς τὴν περιοχὴν ταύτην ἐξαγωγαί. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος μετὰ τῶν χωρῶν τούτων ἐσημειώθησαν μεταβολαί. Ἐνῶ εἰς προηγούμενα ἔτη τὸ ἐνδοευρωπαϊκὸν (πλὴν Ἡνωμένου Βασιλείου) ἔλλειμμα ἐκαλύπτετο ἰδίως ἐκ δολλαρίων ἐξοικονομουμένων διὰ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξ Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἰσαγωγῶν ἐκ κεφαλαίων τῆς βοηθείας, κατὰ τὸ 1957 τὸ κοινῶς αὐτὸ ἦτο κατὰ πολὺ ἠλαττωμένον. Ἀντιθέτως, συνεπείᾳ μείωσως τῶν εἰσαγωγῶν τροφίμων ἐξ Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ οὐσιώδους αὔξεσως τῶν εἰς δολλάρια ἀδήλων τρεχουσῶν εἰσπράξεων διεμορφώθη πλεόνασμα εἰς τὸ μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἰσοζύγιον ἐκ τρεχουσῶν συναλλαγῶν. Πλεόνασμα διεμορφώθη καὶ εἰς τὰς μετὰ τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον τρεχούσας συναλλαγὰς, λόγῳ οὐσιώδους αὔξεσως τῶν ἐκ τῆς ναυτιλίας ἔσοδων. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, τὸ οὐσιώδως ἠϋξημένον ἔλλειμμα ἐκ τρεχουσῶν συναλλαγῶν μετὰ τῶν ἠπειρωτικῶν χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως

Πληρωμών έκάλυφθη κατά μέγιστον μέρος εξ αδήλων τρεχουσών εισπράξεων και μεταφορών κεφαλαίων ιδίως εξ 'Ηνωμένων Πολιτειών τῆς Ἀμερικής και, εἰς πολὺ μικροτέραν ἔκτασιν ἢ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, ἐκ τῶν ἐξοικονομηθέντων δολλαρίων διὰ τῆς χρησιμοποίησεως Ἀμερικανικῆς βοήθειας.

2. Αἱ μετὰ τῶν Χωρῶν τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης συναλλαγαι ἐσημείωσαν σταθερὰν ἄνοδον κατὰ τὰ τελευταῖα τέσσαρα ἔτη μὲ ἔντονον αὐξήσιν κατὰ τὸ 1957. Ἐνῶ κατὰ τὰ ἔτη 1954 καὶ 1955 τὸ συνολικὸν ἐμπόριον μετὰ τῶν χωρῶν αὐτῶν ἀντεπροσώπευε περίπου τὸ 4% τοῦ συνόλου τῶν ἑλληνικῶν εἰσαγωγῶν, καὶ ἐξαγωγῶν, τὸ ποσοστὸν αὐτὸ ἔφθασε τὸ 6% τὸ 1956 καὶ τὸ 8% τὸ 1957. Αἱ εἰσαγωγαὶ ὑπερτριπλασιάσθησαν μετὰ 1954 καὶ 1957 καθ' ὃν χρόνον αἱ ἐξαγωγαὶ ἠξήθησαν ἀπὸ 11 ἑκατ. δολλάρια τὸ 1954 εἰς 26,5 ἑκατ. δολλάρια τὸ 1957. Εἰς ὑψηλὸν καὶ ἀνερχόμενον ἐπίπεδον (ἀνώτερον τοῦ ἰσοτίμου 10 ἑκατ. δολλαρίων κατὰ τὸ 1957) κινουῦνται αἱ εἰσαγωγαι καὶ ἐξαγωγαι μετὰ τῆς Ρωσίας, ἀλλ' ἀξιόλογος εἶναι ἡ αὐξήσις καὶ τῶν συναλλαγῶν μετὰ τῶν λοιπῶν ἀνατολικῶν χωρῶν. Ἡ ἐπέκτασις τοῦ ἐμπορίου μετὰ τῶν χωρῶν αὐτῶν προσκρούει εἰς τὰς δυσχερεῖας ἀπορροφήσεως τῶν ἐκ τούτων εἰσαγωγῶν, ιδίως ἐξ αἰτίας τῆς ἰσχυροῦσης ἐλευθερίας ἐμπορίου καὶ ἀνταγωνισμοῦ εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀγοράν. Πρέπει ἐν τούτοις νὰ σημειωθῇ ὅτι αἱ ἐξαγωγαι πρὸς τὰς ἀνατολικὰς χώρας περιλαμβάνουν τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν ἑλληνικῶν ἐξαγωγίμων εἰδῶν, ἀντιστοίχως δὲ ὀρισμένοι ἐκ τῶν εἰσαγωγῶν ἀπὸ αὐτὰς ἀποτελοῦν οὐσιώδη ἀγαθὰ, τῶν ὁποίων ἢ ἐκ τῶν δυτικῶν χωρῶν προμήθεια θὰ συνεπήγετο δαπάνην δυσχερῶς κτωμένων συναλλαγματικῶν πόρων. Ἡ πρόωθσις τοῦ ἐμπορίου μετὰ τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν ἐξυπηρετεῖ ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας οὐσιώδη συμφέροντα τῆς Χώρας, ιδίως ἐφ' ὅσον δὲν ἐξασφαλίζεται ἢ ἐκ τῶν δυτικῶν χωρῶν αὐξουσα ἀπορρόφησις ἑλληνικῶν ἐξαγωγίμων εἰδῶν.

Ἐκ τῶν συναλλαγῶν μετὰ τῶν «λοιπῶν χωρῶν» ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ αὐξήσις τοῦ ἐμπορίου μετὰ τῆς Γιουγκοσλαυίας μέχρι ἐπιπέδου ὑπερβαίνοντος τὰ 10 ἑκατ. δολλάρια, δηλαδὴ προσεγγίζοντος τὸ ἐπίπεδον τῶν ἀντιστοίχων συναλλαγῶν μετὰ τῆς Ρωσίας. Σοβαρὰ προβλήματα ἐξ ἄλλου παρουσιάζει ἡ κίνησις τῶν μετὰ τῆς Αἰγύπτου συναλλαγῶν αἱ ὁποῖαι τὴν 31 Δεκεμβρίου 1957 εἶχον ἐνεργητικὸν ὑπόλοιπον 5,6 ἑκατ. λιρῶν Αἰγύπτου δηλαδὴ ἰσοτίμον ἀνώτερον τῶν 16 ἑκατ. δολλαρίων μὲ αὐξήσιν ἐντὸς τοῦ 1957 ὑπερβαίνουσαν τὰ 4 ἑκατ. Αἰγυπτιακῆς Λίρας ἢ 12 ἑκατ. δολλάρια. Ἡ ἐξέλιξις αὐτὴ ὀφείλεται εἰς ἄνοδον τῶν ἀδήλων εισπράξεων ἀλλὰ καὶ τῶν ἐξαγωγῶν, μὲ ταχὺν ρυθμὸν κατόπιν τῶν γεγονότων τοῦ Σουέζ. Ἡ συνεχιζομένη τάσις αὐξήσεως τοῦ πλεονάσματος καὶ ἡ καθυστέρησις εἰς τὸν διακανονισμὸν τοῦ ἀπρηχόλησον ἐπανεπιλημμένως τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν Κυβέρνησιν. Συνέπειαι τῶν ἀνωτέρω ὑπῆρξαν ἡ πρό τιτων μηνῶν ἀπόφασις περὶ πληρωμῆς ἐν Ἑλλάδι τῶν τουριστικῶν ἢ ἄλλων ἐμβασμάτων εἰς τιμὴν Αἰγυπτιακῆς Λίρας ἠλαττωμένην ἔναντι τῆς ἐπισήμου ἰσοτιμίας. Τὸ μέτρον τοῦτο, εἰς μικροτέραν κλίμακα, ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐξ Αἰγύπτου εισπράξεις συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐξαγωγῶν, ἐξαιρέσει κανῶν. Περισσότερον ἀποφασιστικὰ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν μέτρα δὲν ἐλήφθησαν εἰσέτι, ιδίως ἐν ἀνάμονῃ συμφωνίας μετὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως περὶ ρυθμίσεως τῶν ἥδη σωρευμένων ὑπολοίπων ἄλλα καὶ τῆς μελλοντικῆς κινήσεως καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ ὅπως μὴ διαταραχθοῦν αἱ μετὰ τῆς χώρας αὐτῆς συναλλαγαι.

ΡΥΘΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΙΣ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ

1. Ἀπὸ τοῦ 1955 καὶ ἐντεύθεν αἱ πληρωμαὶ δι' εἰσαγωγὰς αὐξάνουν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος σταθερῶς καὶ μὲ ὑψηλὸν ρυθμὸν, τῆς μέσης ἐτησίως ἀνόδου αὐτῶν ὑπερβαίνουσης τὰ 50 ἑκατ. δολλάρια. Ἡ ἀξία τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐκτελωνιζομένων ἐμπορευμάτων (μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν πλοίων) ἐσημείωσε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο αὐξήσιν μεγαλυτέραν τῆς αὐξήσεως τῶν πληρωμῶν καὶ τοῦτο ἐκφράζει τὴν οὐσιώδη διεύρυνσιν καὶ τῶν ἔναντι τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑποχρεώσεων ἐκ προθεσμιακῶν διακανονισμῶν δι' εἰσαγόμενα εἶδη. Δεδομένου ὅτι αἱ μεταβολαὶ τῶν τιμῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι εἰσαγομένων εἰδῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἦσαν σχετικῶς περιωρισμένοι, ἡ αὐξήσις τῶν πληρωμῶν δι' εἰσαγωγὰς ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ ὄγκου τῶν εἰσαγωγῶν.

Κατά μέγιστον μέρος ἐξ ἄλλου ἢ αὔξησις τῶν εισαγωγῶν προήλθεν ἀπὸ τὰς ἰδιωτικὰς εισαγωγὰς, ὁ ρυθμὸς τῆς ἐτησίας ἀνάδου τῶν ὁποίων μετοξὺ 1954 καὶ 1957 ἦτο 45 ἑκατ. δολλάρια περίπου. Αἱ κρατικαὶ εισαγωγαὶ ἐσημείωσαν κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ μεγάλας αὐξομειώσεις ἐξ αἰτίας τῶν μεταβολῶν τῶν εισαγωγῶν τροφίμων (ἰδίως σίτου καὶ σπορολαοῦ), λόγῳ ἀντιστοίχων αὐξομειώσεων τῆς ἐγχωρίας παραγωγῆς.

Ἡ αὔξησις τῶν εισαγωγῶν ἐξεδηλώθη σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς κατηγορίας εἰδῶν. Ὑπῆρξεν ἰδιαιτέρως ἔντονος εἰς τὰ τρόφιμα, ἰδίως σίτον καὶ κρέατα, τὰς πρώτας ὕλας, τὰ ἔτοιμα βιομηχανικὰ προϊόντα καὶ τὰ μεταφορικὰ μέσα. Αἱ εισαγωγαὶ μηχανημάτων ηὔξηθησαν μὲ ρυθμὸν ταχύτερον τοῦ γενικοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν εισαγωγῶν. Ἐπὶ τῆς συνολικῆς ἀξίας τῶν ἀφιχθέντων ἐμπορευμάτων τὰ μηχανήματα ἀντεπροσώπευον 8% τὸ 1954 καὶ 1955 καὶ πλέον τοῦ 10% κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη. Παρὰ τὴν βελτίωσιν τῆς σχέσεως αὐτῆς πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι εἰς ἀπόλυτον μέγεθος ἡ σημαντικὴ αὔξησις τῶν εισαγωγῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐξεδηλώθη κατὰ κύριον λόγον εἰς καταναλωτικὰ ἀγαθὰ καὶ πρώτας ὕλας διὰ τὴν εἰς τὸ ἔσωτερικὸν παραγωγὴν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ἢ ὑλικῶν δι' οἰκοδομὰς.

Ἡ συνολικὴ ἀξία τῶν ἀφιχθέντων ἐμπορευμάτων ἐκ τῶν εἰδῶν ἐκείνων τὰ ὁποῖα συνήθως χαρακτηρίζονται ὡς «μὴ ἀπαραίτητα» ἢ σχετικῶς «πολυτελεῖα» — εἰς ταῦτα περιλαμβάνονται εισαγόμενα ὑφάσματα, εἶδη ἠλεκτρικῶν ἐφαρμογῶν, ἐπιβατικὰ αὐτοκίνητα καὶ αἱ πολυτελεῖς μορφαὶ τροφίμων καὶ ποτῶν — ἔφθασε κατ' ἐκτίμησιν τὰ 69 ἑκατ. δολλάρια περίπου τὸ 1957 ἔναντι 53 ἑκατ. δολλαρίων τὸ 1954. Καίτοι ἡ αὔξησις αὐτὴ δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς δυσανάλογος ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν γενικὴν αὔξησιν τῶν εισαγωγῶν δὲν εἶναι ἐν τούτοις ἀσημαντος.

Ἄλλα καὶ ἡ αὔξησις τῶν εισαγωγῶν καὶ τῆς καταναλώσεως ἄλλων εἰδῶν μὴ πολυτελῶν μὲν, ἀλλὰ καὶ μὴ ἀπαραίτητων διὰ τὴν οικονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας, πρέπει νὰ ἐπισημανθῆ. Εἶναι οὐσιώδες νὰ γίνῃ εὐρύτερον κατανοητὸν ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται ἀκόμη πρὸς τὰς δυνατότητας τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας ἡ εισαγωγὴ καὶ εἰς εὐρείων κλίμακα κατανάλωσις πολλῶν εἰδῶν ἔστω καὶ ἐὰν ταῦτα εἰς ἄλλας χώρας — μὲ πολλαπλάσιον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ Ἑλληνικόν — θεωροῦνται ἀπαραίτητα. Ἐὰν δὲν συγκρατηθῆ ἡ πρὸς τὰ ἄνω τάσις τῆς ζήτησεως τῶν εἰδῶν αὐτῶν θὰ συνεχισθῆ αὐξουσα ἢ ἀνάλωσις πολυτίμων συναλλαγματικῶν διαθεσίμων, τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιοῦν δι' ἐπενδύσεις πρὸς συστηματικὴν θεμελίωσιν τοῦ οικονομικοῦ μέλλοντος τῆς Χώρας, διὰ τῆς ὁποίας καὶ μόνης θὰ ἐξασφαλισθῆ μία σταθερὰ αὔξησις τῶν καταναλωτικῶν ἐπιπέδων τῶν εὐρυτέρων κατηγοριῶν τοῦ πληθυσμοῦ.

2. Εἰς τὰς ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένους χώρας, ὡς γνωστόν, ἡ αὔξησις τῶν εισαγωγῶν ἐκφράζει ἐν μεγάλῳ μέτρῳ τὴν ηὔξησιν τῶν ἀνωτέρου καταναλωτικοῦ ἐπιπέδου πρὸς τὰ ὁποῖα διοχετεύεται κατὰ μέγα μέρος τὸ αὐξανόμενον πραγματικὸν εἰσόδημα. Ἡ τάσις αὐτὴ ἐνισχύεται ὅταν ἡ αὔξησις τοῦ πραγματικοῦ εἰσοδήματος συνοδεύεται ἀπὸ ταχυτέραν αὔξησιν τῆς συνολικῆς χρηματικῆς ζήτησεως. Τοῦτο φαίνεται ὅτι ἔλαβε χώραν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἰδίως κατ' ἀκολουθίαν τῆς σημαντικῆς διευρύνσεως τῆς πιστοδοτήσεως ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1956. Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν εισαγωγῶν ἐξαρτάται καὶ ἐκ τῆς διαμορφώσεως τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων ἢ ὁποῖα πάλιν, ἐν Ἑλλάδι ἐπηρεάζεται ἰδίως ἀπὸ τὴν πολιτικὴν τιμῶν τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν φορολογικὴν πολιτικὴν ἀφ' ἑτέρου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῶν κατευθύνσεων ἐπεκτάσεως τῆς τραπεζικῆς πιστοδοτήσεως.

Η ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

1. Αἱ εἰσπράξεις ἀπὸ ἐξαγωγὰς ἦσαν τὸ 1957 κατὰ 13 ἑκατ. δολλάρια ἀνωτέρα ἐκείνων τοῦ 1956. Ἐὰν δὲν συνυπολογισθοῦν αἱ εἰσπράξεις ἐξ ὑπερποντίων συμμαχικῶν παραγγελιών, αἱ ὁποῖαι ἐντὸς τοῦ 1957 ἐσημείωσαν οὐσιώδη κάμψιν — κατὰ 10 ἑκατ. δολλάρια σχεδόν — ἡ αὔξησις εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερα. Ἐν μέρει ὁμοῦ αὕτη εἶναι φαινομενικὴ ὀφειλομένη εἰς τὴν ἐντὸς τοῦ 1957 πραγματοποιήσιν εἰς σημαντικῶς μεγαλύτερον βαθμὸν παρ' ὅσον κατὰ τὸ 1956 τῆς ἐξαγωγῆς καπνῶν τῆς ἐσοδείας τοῦ προηγηθέντος ἔτους.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν ἔλαβε χώραν πρὸς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, τὰς Ἀνατολικὰς Χώρας, τὴν «Λοιπὴν Εὐρώπην» καὶ τὴν Μέσην Ἀνατολήν, ἐνῶ ἀντιθέτως παρουσίασαν μείωσιν αἱ ἐξαγωγαὶ πρὸς τὰς Χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Περιοχῆς τῆς στερλίνας. Ἡ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος αὐξήσις τῶν ἐξαγωγῶν ὀφείλεται κυρίως εἰς αὐξήσεις τοῦ ὄγκου τῶν ἐξαγομένων εἰδῶν ἐξαιρέσει μεμονωμένων περιπτώσεων ὅπου ἐσημειώθησαν ὑψώσεις τιμῶν. Ἡξημένοι ἦσαν αἱ ἐξαγωγαὶ σουλτανίας, τῆς ὁποίας καὶ αἱ τιμαὶ ἐβελτιώθησαν καὶ ὀλόκληρος ἡ παραγωγή διετέθη. Τὸ ἀντίθετον συνέβη μὲ τὴν κορινθιακὴν σταφίδα, τῆς ὁποίας καὶ αἱ τιμαὶ ἐκάμθησαν καὶ σημαντικαὶ ποσότητες τῆς ἐσοδείας τοῦ 1956 παρέμειναν ἀδιάθετοι, παρὰ τὴν αὐξήσιν τοῦ ὄγκου τῶν ἐξαγωγῶν τῆς, συνεπεῖα τῆς ὁποίας τὰ πραγματοποιηθέντα ἐκ τῆς κορινθιακῆς σταφίδος συναλλαγματικὰ ἔσοδα δὲν ὑπῆρξαν κατώτερα τῶν τοῦ 1956. Ἡ ἐξαγωγή ἐλαιολάδου κατὰ τὸ 1957 ὑπερέβη τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1955. Ἀξιόλογος εἶναι ἡ αὐξήσις τῶν ἐξαγωγῶν νωπῶν ὀπωρῶν (ἐσπεριδοειδῶν, σταφυλῶν καὶ μήλων) αἱ ὅποια ὑπερέβησαν τὰ 11 ἑκατ. δολᾶρια ἐν συγκρίσει πρὸς 7 ἑκατ. δολᾶρια τὸ 1956 καὶ 3,4 ἑκατ. τὸ 1955. Οὐχὶ ἀσήμενοι ὑπῆρξαν τὸ 1957 καὶ αἱ ἐξαγωγαὶ ἐριομημάτων πρὸς Γιουγκοσλαβίαν, δὲν εἶναι ὅμως ἀκόμη βέβαιον ἂν ἡ πρώτη αὐτῆ ἐκδήλωσις ἀποτελεῖ ἀπαραχρῆν μονιμωτέρων ἐξαγωγῶν κλωστοῦφαντουργικῶν προϊόντων.

Ἐναντι τῶν ἀνωτέρω αὐξήσεων, σημαντικὴ φαίνεται ἡ μείωσις ἐντὸς τοῦ 1957 τῆς ἐξαγωγῆς βάμβακος, καίτοι ἡ διαφορά ἔναντι ἰδίως τοῦ 1956 ὀφείλεται εἰς τὴν ταχύτεραν ἐξαγωγήν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1956 ἐξ αἰτίας τῶν γεγονότων τοῦ Σουέζ. Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἐνδείξεις γενικωτέρας καθυστερήσεως τῆς ἐξαγωγῆς βάμβακος ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἄσχετος πρὸς τὰ ἐπίπεδα τῶν ἐν Ἑλλάδι διαμορφουμένων τιμῶν ἐν συσχέτισει πρὸς τὴν διεθνῶς ἐκδηλουμένην ζήτησιν.

2. Αἱ ἐξαγωγαὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐμφανίζουσι τάσιν στασιμότητος. Ἐξαιρέσει τοῦ βάμβακος καὶ τῶν ὀπωρῶν, δὲν ἐσημειώθησαν νέαι ἀξία λόγου πρόοδοι εἰς νέα εἶδη ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς τὰ καθιερωμένα. Ἀξίον ἰδιαίτερας προσοχῆς εἶναι ὅτι ἡ τοιαύτη στασιμότης τῶν ἐξαγωγῶν συμπίπτει μὲ τὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη οὐσιώδη διεύρυσιν τῶν πιστώσεων, ἡ ἀνεπάρκεια τῶν ὀπιῶν ἐπανελημμένως εἶχεν ἐπισημανθῆ ὡς τὸ κυριώτερον ἐμπόδιον διὰ τὴν προώθησιν τῶν ἐξαγωγῶν. Εἶναι προφανές ὅτι τὰ αἴτια τῆς στασιμότητος εἶναι βαθύτερα μεταξύ δὲ αὐτῶν ὠρισμένα συνδέονται πρὸς μεταβολὰς τῶν συνθηκῶν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ σοβαραὶ ἐσωτερικαὶ ἀδυναμίαι, κατὰ κύριον λόγον ὀργανωτικῆς φύσεως, αἱ ὅποια ἀποτελοῦν καὶ τὴν κυριωτέραν αἰτίαν τῆς στασιμότητος.

Ὅς πρὸς τὰς γεωργικὰς ἐξαγωγὰς πρωταρχικῆς σημασίας εἶναι ὄχι μόνον ἡ αὐξήσις των ἀλλὰ καὶ ἡ βελτίωσις τῆς ποιότητος τῶν ἐξαγομένων εἰδῶν. Εἰς ταῦτα οὐσιωδῶς θὰ συμβάλῃ ὁ προσανατολισμὸς τῆς ἀγροτικῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς πρὸς τὴν δημιουργίαν κινήτρων αὐξήσεως τῶν ἀποδόσεων εἰς τὰς καλλιεργεῖας ἐξαγομένων προϊόντων καὶ ὁ περιορισμὸς τῶν ἐπιβράσεων ἐκείνων αἱ ὅποια καθιστοῦν ἀδιάφορον τὸν παραγωγὸν διὰ τὴν ποιότητα καὶ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ εἶδος του εἰς τὰς διεθνεῖς ἀγοράς. Πλὴν αὐτῶν μεγάλων σημασιῶν ἔχει καὶ ἡ τυποποίησις καὶ συσκευασία τῶν ἐξαγομένων εἰδῶν καὶ ἡ εὐρείας ὀργανωτικῆς προσπαθείας ἐνθάρρυνσις τῆς ἐξωτερικῆς ζήτησεως δι' ἑλληνικὰ ἐξαγωγίμα εἶδη. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἐπὶ μακρῶν ἀκόμη ἡ Ἑλλάς θὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς γεωργικὰς τῆς ἐξαγωγὰς καὶ ἡ προσπάθεια ἀναπτύξεως καὶ ὀργανωσεῶς των εἶναι ἀναγκαία ὄχι μόνον διὰ λόγους συναλλαγματικῶν ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τῆς ἑλληνικῆς οικονομικῆς προόδου, ἰδίως κατὰ τὰς ἐπομένας κρίσεις πενταετίας.

Αἱ ἐξαγωγαὶ βιομηχανικῶν προϊόντων ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ἀσήμαντοι καὶ τοῦτο βεβαίως ὀφείλεται εἰς πλείστας ἐπιδράσεις μεταξύ τῶν ὁπιῶν πολλὰ συνδέονται μὲ τὰς γενικὰς οικονομικὰς καὶ ἐπιχειρηματικὰς συνθήκας εἰς τὴν Χώραν. Εἶναι ὅμως ὀσκόπιμον νὰ ἐπισημανθοῦν τὰ ἐξῆς δύο σημεία, γενικωτέρος ἐνδιαφέροντος: Τὸ πρῶτον εἶναι ὅτι, ἐφόσον ἐξακολουθεῖ ἡ ἐσωτερικὴ ἀγορὰ νὰ εἶναι περισσότερο ἐπικερδής, τὸ κίνητρον πρὸς ἐξαγωγήν βιομηχανικῶν εἰδῶν παραμένει ἀσθενές. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς εἰδικὰς πλευρὰς τῆς γενικωτέρας διαπιστώσεως ὅτι τὰ ὑψηλὰ καὶ αὐξανόμενα χρηματικὰ εἰσοδήματα ἐν τῷ ἐσωτερικῷ

δεν επιτρέπουν την βελτίωσιν του Ἴσοζυγίου Ἐξωτερικῶν Πληρωμῶν τῆς Χώρας διότι ὀδηγοῦν εἰς αὐξησιν τῶν εισαγωγῶν καὶ εἰς κάμψιν τῶν κινήτρων πρὸς ἐξαγωγὴν. Ἀπαιτεῖται ἐπομένως καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὁ ἔλεγχος τῆς ἐσωτερικῆς νομισματικῆς καταστάσεως καὶ εἰδικότερον τοῦ σχηματισμοῦ εἰσοδημάτων εἰς τοὺς ἀγροτικούς καὶ ἀστικούς πληθυσμούς, ἐὰν ἀποβλέπωμεν εἰς τὴν προώθησιν τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας πρὸς ἐξαγωγάς. Ἡ δευτέρα παρατήρησις, μεγάλης ἐπίσης ἄλλ' ἀπωτέρας ἴσως σημασίας, εἶναι ὅτι ὑπὸ τὰς διαμορφουμένας εἰς τὴν Εὐρώπην ἀλλὰ καὶ γενικώτερον ἀνὰ τὸν κόσμον προοπτικὰς οικονομικῶν ἐξελίξεων, τελικῶς θὰ δύνανται νὰ ἐπιζήσουν σχεδὸν μόνον αἱ ἐξαγωγικαὶ βιομηχαναί, ὑπὸ τὴν ἔνωσιν ὅτι ἡ ἀνταγωνιστικότης τῶν ἑλληνικῶν προϊόντων θὰ εἶναι συνάρτησις ἐνὸς μεγέθους τῶν παραγωγικῶν μονάδων πέραν τοῦ ἀνταποκρινόμενου εἰς τὰς ἐγχωρίους ἀνάγκας. Ὁ διεθνὴς καταμερισμὸς τῶν ἔργων διευρύνεται καὶ ἡ διαμόρφωσις μεγαλυτέρων οικονομικῶν χώρων ἀποβλέπει εἰς τὴν δημιουργίαν μεγαλοῦν παραγωγικῶν μονάδων διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐξυπηρετοῦνται εὐρύτεραι ἀγοραί. Εἶναι ἀνάγκη ἐπομένως νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν δημιουργίαν ἐξαγωγικῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τοῦτο πρέπει νὰ καταστῇ συνείδησις τόσον τῆς ὑπευθύνου κρατικῆς πολιτικῆς ὅσον καὶ τῶν ἰδίων τῶν ἐπιχειρηματιῶν. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται κυρίως ὀργανωτικαὶ προσπάθειαι διὰ τὴν διεΐδυσιν εἰς τὰς μεγάλας διεθνεῖς ἀγοράς, εἰς τὰς ὁποίας ὅταν εἰσχωρήσουν τὰ ἑλληνικὰ ἐξαγωγίμα βιομηχανικὰ εἶδη θὰ δύνανται νὰ ἀπολαύσουν τῶν δυνατοτήτων μεγάλων καὶ ἠδύνημένων πωλήσεων καὶ ἀντιστοίχως ἀνερχομένων κερδῶν.

Δὲν εἶναι ἀσήμαντοι καὶ αἱ δυνατότητες ἐξαγωγῆς, ὀρισμένον τούλάχιστον, βιοτεχνικῶν εἰδῶν. Καὶ ὡς πρὸς αὐτάς, ἡ ἔλλειψις περισσώτερον τολημῶν πρωτοβουλιῶν καὶ ὀργανωτικῆς δραστηριότητος ἀποτελοῦν ἴσως τὰ σοβαρώτερα ἐμπόδια. Ἐν μέρος τῆς ἑλληνικῆς βιοτεχνίας εἶναι ἀμφίβολον κατὰ πόσον δύναται νὰ ἀντιστῇ εἰς τὴν πίεσιν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἐκ τῶν ὑποκαταστάτων βιομηχανικῶν προϊόντων. Ἀλλ' ἔν ἄλλο τμῆμα τῆς ἑλληνικῆς βιοτεχνίας θὰ ἠδύνατο νὰ ἀξιοποιήσῃ τὴν δημιουργικὴν φαντασίαν τοῦ λαϊκοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ νὰ ὀδηγήσῃ εἰς οὐχὶ ἀσήμαντον αὐξησιν τῆς ἀπασχολήσεως διὰ τὴν παραγωγήν εἰδῶν τὰ ὁποῖα λόγῳ τοῦ ἀσυνήθους ἢ τῆς πρωτοτυπίας των θὰ ἠδύνατο νὰ πωληθῶν τόσον εἰς τουριστὰς ἐπισκεπτομένους τὴν Ἑλλάδα ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Διὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπαιτεῖται καὶ κατάλληλος προβολὴ καὶ διαφήμισις ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξασφάλισις μιᾶς σταθερᾶς καὶ ποιοτικῆς τυποποιημένης παραγωγῆς. Μέχρι σήμερον ὑπῆρξαν διάφοροι εὐκαιρία ἀναπτύξεως τῆς ἐξαγωγῆς βιοτεχνικῶν εἰδῶν καὶ εἶναι λυπηρὸν ὅτι αἱ εὐκαιρία αὐταὶ παραμένουν ἀκόμη ἄνευ ἀποτελέσματος.

Ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω ἀπόψεων αἱ προσπάτως ἐξαγγελθεῖσαι πρωτοβουλίαί τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐξαγωγῶν πρέπει νὰ χαριετισθοῦν ὡς ἡ πρώτη ἔνδειξις νέων προσανατολισμῶν πρὸς ὑγείας καὶ γονίμους κατευθύνσεις. Ἡ εἰς εὐρεῖαν ἔκτασιν μεθοδικὴ καθοδήγησις τῶν ἐξαγωγικῶν ἐπιχειρήσεων μέχρι πραγματοποιήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἀποτελέσματος ἀποτελεῖ ἄξιον μιμῆσεως ποινάδειγμα. Ὁ συνδυασμὸς τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν μετὴ τῆν συμπληρωματικὴν ἐπιδιώξιν διαμορφώσεως καὶ ἐνίσχύσεως ἐξαγωγικῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ μετὴ τὴν δραστηρίαν ὀργάνωσιν καὶ προώθησιν τῶν δι' ἐξαγωγὰς καταλλήλων βιοτεχνικῶν δραστηριοτήτων, ἀποτελοῦν τὰ ἀναγκαῖα συμπληρώματα τῆς πρωτοβουλίας αὐτῆς. Ὅταν αἱ ἐπιδιώξεις αὐταὶ ὀδηγήσουν εἰς πραγματοποιήσεις, θὰ ἀποτελέσουν ἀξίαν λόγου συμμετοχὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν εἰς τὴν οικονομικὴν πρόδον τῆς Χώρας.

ΑΔΗΛΟΙ ΤΡΕΧΟΥΣΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΑΙ

Ἡ σημαντικὴ αὐξησις τῶν ἀδήλων τρεχουσῶν εἰσπράξεων προῆλθε κατὰ τὸ μέγιστον μέρος ἀπὸ τὰς τρεῖς κυριωτέρας πηγάς, δηλαδὴ τὰ μεταναστευτικὰ ἐμβάσματα, τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸν τουρισμὸν.

Ἡ ἐντονωτέρα ἄνοδος κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ἐξεδηλώθη εἰς τὰ ἐκ τῆς ναυτιλίας ἐμβάσματα τὰ ὁποῖα ἠξήθησαν μετὰ ρυθμὸν 35—40% ἑτησίως. Ἡ ἐξέλιξις δὲ αὐτῆ συνδέεται μετὰ τὴν γενικωτέραν ἄνοδον τῆς ναυτιλιακῆς δραστηριότητος, ἡ ὁποία εἶχεν ὡς συνέπειαν καὶ οὐσιώδη αὐξησιν τῆς ἀπασχολήσεως Ἑλλήνων ναυτεργατῶν καὶ ναυτιλλομένων ἐν γένει. Ἡ κάμψις τὴν

όποιον παρουσίασαν ή άπασχόλησις ήδη από τών τελευταίων μηνών του 1957 δέν ειχεν έπηρεάσει μέχρι τέλους του έτους τὰ έκ τής ναυτιλίας έσοδα.

Σημαντική ύπήρξε κατά τὰ δύο τελευταία έτη και ή αύξησις τών μεταναστευτικών έμβασμάτων, τὰ όποια εξακολουθούν νά καλύπτουν περίπου τὸ 1/3 του συνόλου τών άδήλων τρεχουσών εισπράξεων, άν και ή από άπόψεως συμβολής διαφορά μεταξύ αυτών και τών ναυτιλιακών έμβασμάτων μειούται σταθερώς κατά τὰ τελευταία έτη.

Ούσιωδώς άνωτέρα έν συγκρίσει πρὸς τὸ 1956 και άπολύτως αξιόλογος ύπήρξεν ή έντός του 1957 αύξησις τών εισπράξεων έκ του τουρισμου κατά 10 έκατ. δολάρια περίπου κατόπιν τής όποίας τὸ έτήσιον έπίπεδον υπερέβη τὰ 41 έκατ. δολάρια. Άλλά και έκ τών λοιπών άδήλων πηγών εισπράξεις, μη συμπεριλαμβανομένων τών έκ τών έργων ύποδομής, έσημείωσαν μεγάλην αύξησιν έντός του 1957, ήτοι κατά 40% περίπου έναντι άντιστοιχών ποσοστῶν αύξήσεως 20% περίπου τὸ 1956 και 30% τὸ 1955.

Ή συνεχιζόμενη από τετραετίας και έπιταχυνθείσα κατά τὸ 1957 αύξησις τών άδήλων τρεχουσών εισπράξεων συνεδυάσθη κατά τὸ τελευταίον έτος με σημαντικήν έπίσης αύξησιν και τών άδήλων πληρωμών άνελθοῦσα εις 10 έκατ. δολάρια σχεδόν. Τὸ μέγιστον μέρος τής αύξήσεως ταύτης συνδέεται με μεταφορὰν μερισμάτων και τόκων έκ παλαιότερων ή και προσφάτων έπενδύσεων έκ του έξωτερικου. Άλλά και αι δαπάναι 'Ελλήνων τουριστῶν εις τὸ έξωτερικόν πύξήθησαν κατά 2,5 έκατ. δολάρια έτησίως έντός τών δύο τελευταίων ετών και υπερβαίνουν ήδη τὸ έτήσιον ποσὸν τών 15 έκατ. δολλαρίων.

Παρά τὰς σημαντικὰς αύξήσεις και τών άδήλων τρεχουσών πληρωμών τὸ καθαρὸν πλεόνασμα έξ άδήλων τρεχουσών συναλλαγῶν άνήλθε τὸ 1957 εις 186 έκατ. δολάρια περίπου έναντι 143 και 118 έκατ. δολλαρίων κατά τὰ έτη 1956 και 1955, άντιστοιχῶς. Ή σημασία τής έξελίξεως αὐτῆς καθίσταται σαφεστέρα άν ληφθῆ ύπ' όψιν ότι τὸ καθαρὸν πλεόνασμα έξ άδήλων συναλλαγῶν εκάλυψε τὸ 1957 τὸ 40% περίπου τών πληρωμών δι' εισαγωγὰς έναντι 32% τὸ 1956 και 33% τὸ 1955. Κατ' άλλον ύπολογισμόν, τὸ καθαρὸν πλεόνασμα έξ άδήλων συναλλαγῶν εκάλυψε τὸ 62% του έλλείμματος του έμπορικου ισοζυγίου κατά τὸ 1956 και τὸ 75% τὸ 1957.

ΕΙΣΡΟΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Σημαντική ύπήρξεν ή κατά τὸ 1957 αύξησις τής εισροῆς κεφαλαίων έκ του έξωτερικου ή όποία ξεφθασε τὰ 41 έκατ. δολάρια υπερέβασσ κατά 11 έκατ. δολάρια τήν άντίστοιχον του 1956 και κατά πλέον τῶν 22 έκατ. δολλαρίων εκείνην του 1954. Ή καθαρά εισροή κεφαλαίων μετὰ τήν αφάιρεσιν δηλαδή τών πρὸς τὸ έξωτερικόν μεταφορῶν κεφαλαίων, άνήλθεν εις 30 έκατ. δολάρια τὸ 1957 έναντι 20 έκατ. δολλαρίων τὸ 1956 και 12 έκατ. δολλαρίων τὸ 1954.

Ή μεγαλυτέρα αύξησις κατά τὸ 1957 ξεδηλώθη εις τήν εισροήν ύπὸ μορφήν καταθέσεων βάσει του Νόμου 2687 ή όποία ξεφθασε τὰ 11 έκατ. δολάρια έν συγκρίσει πρὸς 4,6 και 2,4 έκατ. κατά τὰ έτη 1956 και 1955, άντιστοιχῶς. Ή έξέλιξις αὐτῆς ύποδεικνύει τήν ανάγκην συστηματικωτέρας παρακολούθησεως και ένδεχομένης έλέγχου τών ύπὸ τήν μορφήν αὐτὴν εισροέντων κεφαλαίων και τής χρησιμοποίησέως τών.

Εις τὰ κατά τὸ 1957 εισρεύσαντα μακροτέρας διαρκείας κεφάλαια βάσει του Νόμου 2687 περιλαμβάνονται ίδίως αι έπενδύσεις εις τὰ ναυπηγεία Σκαρμαγκακά. Μικρότερα ποσὰ αντιπροσωπεύουν αι γενόμεναι περιορισμένης εκτάσεως έπενδύσεις εις έπιχειρήσεις μεταλλείων και γνωστὰς καπνοβιομηχανίας, εταιρίας πετρελαιοειδῶν ως και εις ήλεκτροτεχνικὰς έπιχειρήσεις.

Πλὴν τών εισαχθέντων κεφαλαίων βάσει του Νόμου 2687 τὰ όποια αντιπροσωπεύουν πλέον του 35% τής συνολικῆς εισροῆς κατά τὸ 1957 ένφ ήσαν περί τὰ 25% εις προηγούμενα έτη, σημαντική ήτο και ή εισροή άλλων κεφαλαίων, μη ύπαγομένων εις τὸν άνωτέρω Νόμον. Εις τήν κατηγορίαν αὐτὴν περιλαμβάνονται μεταφορὰ διὰ τήν άγορὰν ακινήτων αλλά και διὰ κεφάλαια κινήσεως εις έλληνικὰς ή ξένας έπιχειρήσεις.

Άπό του 1957 ή εισροή κεφαλαίων έκ του έξωτερικου καταλαμβάνει οὐχί άσήμαντον θέσιν εις τὸ έλληνικόν ισοζύγιον πληρωμών και ή σημασία της πρέπει νά γίνη ευρύτερον άντιληπτή. Ή οικονομική και νομισματική σταθερότης τής Χώρας και ή συμμετοχή της εις τήν διαμορφου-

μένην στενωτέραν εὐρωπαϊκὴν καὶ διεθνῆ συνεργασίαν προσδίδουν αὐξοῦσαν σημασίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα· ὡς χώραν ἀναπτύξεως νέων ἐπιχειρηματικῶν πρωτοβουλιῶν. Τὴν τάσιν αὐτὴν πρέπει νὰ ἐνισχύσωμεν συστηματικῶς ἀλλὰ καὶ νὰ προσανατολίσωμεν πρὸς τὰς ἐπιθυμητὰς κατευθύνσεις. Ἡ ἐπέκτασις καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς ἐλληνικῆς βιομηχανικῆς καὶ μεταλλουργικῆς δραστηριότητος θὰ συντελεσθῇ ταχύτερον καὶ ἀσφαλέστερον ἂν συνδυασθῇ μὲ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐπιχειρηματικὴν πρωτοβουλίαν ὑπὸ δρους καὶ προϋποθέσεις θεβαίως οἱ ὅποιοι νὰ εἶναι ἐξ ἴσου ἀποδεκτοὶ εἰς τοὺς συμπράττοντας ἀλλοδαποὺς καὶ Ἑλληνας ἐπιχειρηματίας. Ἡ σύμπραξις ἀλλοδαπῶν μετὰ ἐλληνικῶν ἐπιχειρήσεων εἶναι ἰδιαίτερας σημασίας ὄχι μόνον λόγῳ τῆς εἰσορῆς κεφαλαίου τὴν ὅποιαν συνεπάγονται ἀλλὰ εἰς σημαντικώτατον βαθμὸν καὶ διὰ τὰς τεχνολογικὰς γνώσεις καὶ τὴν εὐρείαν καὶ συστηματικὴν ἐμπορικὴν ὀργάνωσιν αἱ ὅποια συνοδεύουν τὴν ἐκδηλωσιν ἐπενδυτικῆς ἐνδιαφέροντος. Πρέπει δὲ νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ συγχρονισμένης τεχνολογίας καὶ συστηματικῆς ἐμπορικῆς ὀργανώσεως θὰ ἀποτελέσουν τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς κατὰ τὸ προσεχὲ ἔτη. Μέχρι σήμερον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ κεφαλαίου τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν διὰ τὴν ἀνάληψιν δραστηριοτήτων εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἀσθενεστεράς ἦτο λίαν περιορισμένον ἂν μὴ ἀνύπαρκτον, λόγῳ ἀνεπαρκοῦς γνώσεως τῶν εἰς αὐτὰς συγκεκριμένων δυνατοτήτων καὶ συνθηκῶν καὶ εἶναι διὰ τοῦτο ἀπαραίτητον, ἡ προσέλκυσις κεφαλαίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, συστηματικῶς νὰ ὀργανωθῇ καὶ ἐνισχυθῇ.

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

1. Ἡ χρησιμοποίησις Ἀμερικανικῆς βοήθειας κατὰ τὸ 1957 δὲν ὑπερέβη τὰ 22 ἑκατ. δολλάρια ἔναντι 70 ἑκατ. δολλαρίων τὸ 1956 καὶ 51 ἑκατ. δολλαρίων τὸ 1954. Ἡ μείωσις δὲν ὀφείλεται μόνον εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦ ὕψους ἀλλὰ προπαντὸς εἰς τὴν μορφήν ὑπὸ τὴν ὅποιαν παρέχεται ἡ βοήθεια, δυναμένη κατὰ μέγα μέρος νὰ χρησιμοποιοθῇ μόνον διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἐφοδίων ἐκ τῶν Ἀμερικανικῶν γεωργικῶν πλεονασμάτων. Ἀποτέλεσμα τῆς κατ' οὐσίαν διαθεσίμου ἡλαττωμένης βοήθειας κατὰ τὸ 1957, ἐν συνδυασμῷ θεβαίως καὶ πρὸς τὴν λοιπὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν τῆς Χώρας, ὑπῆρξεν ἡ κάμψις τῶν συναλλαγματικῶν μας διαθεσίμων. Ἐπὶ τοῦ ὕψους καὶ τῆς μορφῆς τῆς Ἀμερικανικῆς Βοηθείας καὶ τῶν συνεπειῶν τῶν ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς συναλλαγματικῆς καταστάσεως ἔλαβον χώραν κατὰ τὸ τελευταῖον ἐξάμηνον ἀλλὰ καὶ παλαιότερον ὠρισμέναι ἀποφασιστικὸ ἐνδιαφέροντος συζητήσεις μετὰ τῶν ἀρμοδίων Ἀμερικανικῶν Ἀρχῶν.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὑπεστήριξεν ἐντόνως καὶ ἐπανελημμένως ὅτι ἡ παρεχομένη οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις πρὸς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν κοινὸν ἐνδιαφέροντος ἑλληνικὴν ἀμυντικὴν προσπάθειαν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι οὐσιωδῶς ἀνωτέρα τοῦ ποσοῦ τῶν 15 ἑκατ. δολλαρίων περίξ τοῦ ὁποίου ἐκυμάνθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Εἶναι ἐπίσης οὐσιώδες ἡ τοιαύτη ἐνίσχυσις νὰ παρέχεται ὑπὸ μορφῆν δωρεᾶς καὶ οὐχὶ δανεισμοῦ, διότι δὲν εἶναι οἰκονομικῶς νοητὸν δαπάναι καθαρὰς καταναλωτικῆς φύσεως, ὡς εἶναι αἱ ἀμυντικαί, νὰ καλύπτονται διὰ δανειακῶν κεφαλαίων, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου καὶ τῆς μορφῆς τῆς ἀποδόσεώς των. Εἶναι δὲ αὐτονόητον ὅτι ἡ τοιαύτη Ἀμερικανικὴ ἐνίσχυσις διὰ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ πρέπει νὰ παρέχεται ὑπὸ μορφῆν χρησιμοποίησιμον. Διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἡ δυνατότης χρησιμοποίησεως τῆς παρεχομένης βοήθειας μόνον ἢ κυρίως δι' ἄγροτικά πλεονάσματα ὀδηγεῖ τελικῶς εἰς περιορισμὸν κατ' οὐσίαν τῆς βοήθειας ὅταν αὐξάνεται ἡ ἐγχωρία γεωργικὴ παραγωγή. Ἀλλὰ κατὰ τὰ ἔτη τῶν μεσαυτέρων ἐσοδείων τὰ ἠύξημένα εἰσοδήματα τῶν ἀγροτῶν ὀδηγοῦν εἰς γενικὴν αὐξήσιν τῆς χρηματικῆς ζητήσεως τὰ ὅποια ἐκδηλοῦται εἰς αὐξήσιν εἰσαγωγῶν καὶ διέυρυνσιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Δὲν δικαιολογεῖται ἐπομένως κατ' ἀρχὴν περιορισμὸς βοήθειας ἐξ αἰτίας τῶν καλυτέρων ἐσοδείων.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐκ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν παρεχομένην οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν, βαρύνουσαν σημασίαν ἔχουν αἱ δημιουργηθεῖσαι δυνατότητες κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1957 διὰ τῆς ἰδρύσεως ἐνὸς ἐξειδικευμένου ὄργανου πρὸς δανειακὴν ἐνίσχυσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρῶν. Ὡς πρὸς τὸν νέον τοῦτον ὀργανισμὸν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν πρῶτον, τὸ γεγονός ὅτι τὸ προῖον τοῦ δανείου θὰ εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμοποιοθῇ καὶ

ἐκτὸς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ δεύτερον, οἱ εὐλογοὶ ὄροι καὶ ρυθμίσεις τῶν ἐπιβαρύνσεων ἐκ τῶν δανείων τούτων, αἱ ὁποῖαι συμβιβάζονται πρὸς τὸν γενικώτερον χαρακτήρα καὶ τὴν βασικὴν σημασίαν τῶν ἔργων τῶν μελλόντων νὰ χρηματοδοτηθοῦν δι' αὐτῶν. Ἡ Ἑλλάς ὑπέβαλεν αἰτήσεις δι' ἔργα τὰ ὁποῖα καὶ εἰς τὸ παρελθὸν καὶ προσφάτως ἔτυχον συστηματικῆς μελέτης καὶ κατατάσσονται μεταξύ τῶν κυριωτέρων ἔργων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Χώρας. Ἡ ἔγκρισις τῆς δανειακῆς ἐνισχύσεως αὐτῶν ἐκ τοῦ Ἰδρυθέντος Ἀμερικανικοῦ Ταμείου θὰ ἀποτελέσῃ νέαν οὐσιώδη συμβολὴν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν εἰς τὴν οἰκονομικὴν μας πρόοδον.

2. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ πρέπει νὰ τονισθῇ ἐκ νέου ἡ σημασία τῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Ἀμερικανικῆς βοήθειάς διὰ παραγωγικὰ ἔργα. Ἐνῶ τοῦτο πάντοτε ἐπεβάλλετο, εἶναι περισσότερον ἐπιτακτικὸν σήμερον, καθ' ὃ μέτρον ἡ βοήθεια παρέχεται ὑπὸ μορφήν δανείων καὶ ὄχι δωρεάς. Δὲν ἀρκεῖ δὲ τὸ εἰς δραχμὰς προῖδον τῆς βοήθειάς νὰ χρησιμοποιηθῆται διὰ παραγωγικὰ ἐπενδύσεις. Εἶναι ἀπαραίτητον τὸ εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα προῖδον αὐτῆς, εἴτε παρεχόμενον ἀμέσως, εἴτε προκύπτει διὰ τῆς ἐξοικονομήσεως πόρων κατ' ἀκολουθίαν τῆς εἰσαγωγῆς τροφίμων ἢ ἄλλων εἰδῶν χρηματοδοτουμένων διὰ τῆς βοήθειάς νὰ χρησιμοποιηθῆται διὰ τὴν ἀγορὰν κεφαλαιουχικῶν ἐξοπλισμῶν δι' ἐπενδύσεις. Καὶ πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ ὅτι ταῦτα ἰσχύουν καὶ διὰ τὴν ὑπὸ μορφήν γεωργικῶν ἐφοδίων ἢ ἄλλων εἰδῶν παρεχομένην βοήθειαν. Εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις αὐτάς, ἐνῶ τὸ προῖδον τῶν δανείων ἐπιβάλλεται νὰ χρησιμοποιηθῆται διὰ τὴν ἀγορὰν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, αἱ εἰς ἐγχώριον νόμισμα δαπάναι δέον νὰ καλύπτονται διὰ τῆς κινήτοποιήσεως τῆς ἐγχωρίου ἀποταμιεύσεως. Πρέπει νὰ καταστήθῃ συνείδησις ὅτι διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας ἔχομεν ἀνάγκην μεγάλων ποσῶν συναλλάγματος διὰ τὴν ἀγορὰν κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐπομένως εἶναι ἀπαραίτητον πᾶν ἐξωτερικὸν δάνειον νὰ χρησιμοποιηθῆται ἀποκλειστικῶς διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Ἡ χρησιμοποίησις ἐξωτερικῶν δανείων δι' ἐγχωρίου παραγωγικὰς δαπάνας θὰ ὀδήγῃ εἰς ὑπέρμετρον ἐπιβάρυνσιν τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν εἰς τὸ μέλλον, διότι θὰ εἶναι ἤδη μεγάλαί αἱ συναλλαγματικαὶ ὑποχρεώσεις πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐξωτερικῶν δανείων διὰ τὴν προμήθειαν κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ.

ΤΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΝ ΑΠΟΘΕΜΑ ΚΑΙ ΑΙ ἘΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

1. Μεταξὺ τοῦ τέλους Δεκεμβρίου τῶν ἐτῶν 1956 καὶ 1957 ἐσημειώθη μείωσις τοῦ εἰς χρυσὸν καὶ συνάλλαγμα ἀποθέματος τῆς Χώρας κοινὰ 11 ἑκατ. δολλάρια περίπου ἢ κατὰ 21 ἑκατ. δολλάρια ἂν ἡ σύγκρισις γίνῃ περιλαμβανομένης καὶ τῆς μεταξὺ Δεκεμβρίου 1956 καὶ 1957 μεταβολῆς τῆς θέσεώς μας εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν Πληρωμῶν. Τὸ συναλλαγματικὸν ἀποθέμα ἀντεπροσωπεύει οὕτω κατὰ τὸ τέλος τοῦ λήξαντος ἔτους εἰσαγωγὰς περίπου τεσσάρων μηνῶν. Ἡ σημειωθείσα κάμψις, καίτοι περιορισμένη, πρέπει νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν μας. Ὁ γεωργικὸς χαρακτήρ τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας καὶ αἱ ἐνδεχόμεναι αὐξομειώσεις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς μὲ ἀντίστοιχον αὐξομείωσιν τῶν ἀναγκῶν μας δι' εἰσαγωγὰς οὐσιωδῶν τροφίμων, ἐπιβάλλει τὴν διατήρησιν ἐνὸς συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος σχετικῶς μεγαλύτερου παρ' ὅσον τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον δι' ἄλλας οἰκονομικὰς ἰσχυρὰς χώρας. Ἡ αὐξουσα ἐξ ἄλλου, συναλλαγματικὴ ἐξάρτησις τῆς Χώρας ἐξ ἀδήλων συναλλαγῶν καὶ ἐκ τῆς εἰσορῆς κεφαλαίων, δηλαδὴ ἀπὸ πηγῶν αἱ ὁποῖαι ὑπὸκεινται περισσότερον ἄλλων εἰς τὰς διεθνεῖς οἰκονομιαίων, καὶ πολιτικὰς κυμάσεις, ἐπιβάλλει ἠδυσμένον περιθώριον ἀσφαλείας τόσο πρὸς προκάς καὶ πολιτικὰς κυμάσεις τῆς Χώρας εἰς καταναλωτικὰ εἶδη ὅσον καὶ διὰ τὴν στήριξιν καὶ προώθησιν τῶν ἐπενδύσεων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Εἶναι δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ἀπαραίτητον ὅπως διὰ παντὸς τρόπου συγκρατηθῇ ἡ περαιτέρω μείωσις τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος.

2. Αἱ ἀνωτέρω παρατηρήσεις ἀποκοτῶν μεγαλύτεραν βαρῦτητα ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι παραλλήλως πρὸς τὴν μείωσιν τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος ἐσημειώθη ἐντὸς τοῦ 1957 αὐξήσις περὶ τὰ 48 ἑκατ. δολλάρια τῶν ἑναντι τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑποχρεώσεων. Ἐκ τῶν ὀφειλομένων τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1957, 75 ἑκατ. δολλάρια περίπου ἀντιπροσωπεύουν μακροπρόθεσμοις ὑποχρεώσεις πρὸς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας μεταξύ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνονται

καὶ 25 ἑκατ. δολλάρια ἐκ δανείων Ἀμερικανικῆς Βοηθείας δυναμένων νὰ ἐξοφληθοῦν καὶ εἰς ἐγγύριον νόμισμα. Αἱ ὑποχρεώσεις ἐκ μακροτέρας διαρκείας δανείων καὶ πιστώσεων δι' ἔργα ἀναπτύξεως καὶ εἰσαγωγὰς κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ ἀντεπροσώπευον κατ' ἐκτίμησιν τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν περὶ τὰ 48 ἑκατ. δολλάρια καὶ ἐξ αὐτῶν 13 ἑκατ. δολλάρια μόνον ἔχουν εἰσαχθῆ βάσει τοῦ Ν.Δ. 2687. Τὸ ὑπόλοιπον τῶν πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ὀφειλομένων κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1957, ἀντιπροσωπεύει ἐμπορικὰς πιστώσεις ἐκ συναλλαγματικῶν δι' εἰσαγωγὰς. Τὸ κοινὸν τούτο ἠύξθη κατὰ 34 ἑκατ. δολλάρια ἐντὸς τοῦ 1957.

Τὸ ὕψος τῶν πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ὑποχρεώσεων δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὑπερβολικόν, ἰδίως ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι πιθανῶς πλέον τῶν 85 ἑκατ. δολλαρίων ἀντιπροσωπεύουν ὀφειλὰς πρὸς διακανονισμὸν μετὰ τὸ τέλος τοῦ 1961. Αἱ ἐμπορικαὶ ἐπίσης πιστώσεις, παρὰ τὴν οὐσιώδη αὔξησίν των, εἶναι χαμηλότεραι τοῦ ἡμίσεος τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος. Ἐξ ἄλλου, αἱ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ὑποχρεώσεων ληξιπρόθεσμοι ὀφειλαὶ ἐντὸς τοῦ 1958 ἀνέρχονται εἰς 80 ἑκατ. δολλάρια περίπου καὶ ἐκ τούτων 67 ἑκατ. προέρχονται ἐξ ἐμπορικῶν πιστώσεων αἱ ὁποῖαι ἐν γένει θεωροῦνται κατ' ἀρχὴν ἀνανεώσιμοι ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν διεθνῶς ὁμαλῶν συναλλαγματικῶν ἐξελίξεων.

Παρὰ τὰς ἀνωτέρω διαπιστώσεις, δὲν πρέπει νὰ παραβλέπεται ὅτι ἡ αὔξησις τῶν ἔναντι τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑποχρεώσεων καὶ κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ἦτο οὐσιώδης. Δεδομένου δὲ ὅτι ἐσημειώθη ἤδη ἐντὸς τοῦ 1957 κάμψις τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος, ἐπιβάλλεται ἡ μεταίωσις περαιτέρω μειώσεων τοῦ ἀποθέματος καὶ ἡ παράλληλος ἀνάσχεσις τῆς αὔξεως τῶν ἔναντι τοῦ ἐξωτερικοῦ βραχυπρόθεσμων ὑποχρεώσεων, δηλαδὴ ἡ ἐνίσχυσις τῆς καθαρὰς συναλλαγματικῆς θέσεως τῆς Χώρας. Παρ' ὅλον ὅτι ἡ πορεία τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν καὶ τὸ μέγεθος τῶν εἰς συνάλλαγμα διαθεσίμων τῆς Χώρας, ἰδίως ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ «δευτέρα κατηγορία ἀποθέματος» ὑπὸ τὴν μορφήν τραθηκτικῶν δυνατοτήτων εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν Πληρωμῶν καὶ τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸν Ταμεῖον, δικαιολογοῦν τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς συναλλαγματικῆς καταστάσεως τῆς Χώρας ὡς «ἀσφαλοῦς» καὶ «εὐλόγως ἰσχυρᾶς», ἐπιβάλλεται ἀγρυπνος παρακολούθησις. Ἡ γενικώτερα εὐαισθησία τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας δὲν ἀποκλείει ἐξελίξεις ἀπειδέκτους προβλέψεως καὶ προλήψεως. Ἡ δὲ ἀνάγκη ἐξασφαλίσεως τῶν μέσων διὰ τὴν σταθερὰν προώθησιν τῆς οἰκονομικῆς μας ἀναπτύξεως ἐπιβάλλει τὴν ἔγκαιρον λήψιν τῶν ἐπιβαλλομένων μέτρων διὰ τὴν περιφρούρησιν τῆς εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα ἐπαρκείας τῆς Χώρας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

του Κέντρου Τουριστικῶν Μελετῶν

τῆς ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Ὁργάνωσις τοῦ Κέντρου Τουριστικῶν Μελετῶν.
 2. Διαγράμματα μελετῶν.
 3. Δωδεκάημερον Τουριστικῆς βιομηχανίας.
 4. Τὸ πορθμεῖον Ἑλλάδος - Ἰταλίας.
 5. Τὸ χωρίον "Ἐπτάλοφος,"
ὑπὸ τοῦ κ. Ἀν. Κοφίνη.
 6. Ἡ Κοινότης Ἡρακλείας (Νομοῦ Ἡλείας).
ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Καρυανοῦ.
 7. Ἡ Τεγέα ἀπὸ τουριστικῆς ἀπόψεως.
ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Μπότη.
-

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Μηνιαία ἔκδοσις τοῦ Κ.Τ.Μ.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΝΝΑΒΕΩΣ

Γενικός Ίσολογισμός τής 31ης

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Διαθέσιμα (*Αθηνών—Κερκύρας) :

Ταμείον	594 460,65	
Χρεώγραφα και Όμολογία Έθν. Παραγ. Δανείου	131 404.—	
Τράπεζαι	<u>2 413 457,90</u>	3 139 322,55

*Εμπορεύσιμα (*Αθηνών—Κερκύρας) :

Κάνναβις—Ίούτη—Σιζάλ	7 880 567,90	
Προϊόντα Καννάβεως—Ίούτης—Σιζάλ	5 667 274,50	
*Υλικά—Ανταλλακτικά και Καύσιμα	<u>761 684,70</u>	14 309 527,10

*Απαιτήσεις (*Αθηνών—Κερκύρας) :

Προκαταβολαι Πρώτων ύλων—ύλικών	1 716 749,25	
Διάφοροι χρεωστικοι λογαριασμοι	8 348 618,45	
*Επιφαλεις *Απαιτήσεις	<u>108 487,60</u>	10 173 955,30

*Ακίνητοποιήσεις (*Αθηνών—Πειραιώς—Κερκύρας) :

Γήπεδα Έργοστασιών	1 828 496,60	
Κτίρια Έργοστασιών	10 039 991,60	
Μηχανήματα και Έργαλεια	19 429 926,50	
Κτίρια Γραφείων	1 860 055,20	
*Εγκαταστάσεις Γραφείων	958 351,80	
Αυτοκίνητα	<u>152 638,50</u>	34 269 460,50
		<u>61 892 165,45</u>

Λογαριασμοί τόξεως

921 368.—

62 813 533,45

ΤΕΛΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΑΠΟΤΕ

*Από 1ης Ίανουαρίου 1957

ΧΡΕΩΣΙΣ

Γενικά έξοδα	637 891,35	
*Αμοιβαι Προσωπικού	12 625 250,35	
Δωρεαι υπέρ Φιλανθρωπικών σκοπών	54 330,90	
*Έξοδα έμπορευμάτων—Τόκοι Προμήθειαι	4 420 106.—	
Φόροι Διάφοροι και Χαρτόσημα	<u>443 658,05</u>	18 181 236,65
Καθαρά Κέρδη πρὸς διάθεσιν		<u>1 316 955,35</u>
		<u>19 498 192.—</u>

Διάθεσις καθαρῶν κερ

Τακτικόν *Αποθεματικόν
 Εϊδική Κράτησις άρθρ. 18 Α.Ν. 942/1949
 Εϊδικὸν *Αποθεματικὸν άρθρ. 12 Ν.Α. 2901/1954
 *Αμοιβαι Διοικητικοῦ Συμβουλίου (Μικτὰ)
 Φόρος Δ' Κατηγορίας
 *Υπόλοιπον ἀφιέμενον εἰς Νέον

*Εν Ἀθήναις τῇ

*Ο Γενικός Διευθυντής
 ΣΤΕΛΛΙΟΣ ΚΩΣΤΕΛΕΤΟΣ

*Ο Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ Α. ΔΕΣΥΛΛΑΣ

„ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Σ. ΔΕΣΥΛΛΑΣ,,

ΙΟΥΤΗΣ ΚΑΙ ΛΙΝΟΥ

Δεκεμβρίου 1957—ΚΣΤ' Χρήσεως

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαια :

Μετοχικόν Κεφάλαιον (μετοχαί 25 000)	12 350 000.—	
Τακτικόν Ἀποθεματικόν	900 000.—	
Εἰδική Κράτησις ἄρθρ. 18 Α.Ν. 942/49	2 225 620.—	
Εἰδικόν Ἀποθεματικόν ἄρθρ. 12 Ν.Δ. 2901/1954	136 400.—	15,612 020.—
Ἐπίλοιπον ἀφιέμενον εἰς Νέον		97 140,10

Διάφοροι Κρατήσεις :

Ἀποσβέσεις	20 039 113,50	
Ἐπεραξία ἐκ πωλήσεως Παγίου Ἐνεργητικοῦ	61 691,60	20 100 805,10

Ἐποχρώσεις πρὸς τρίτους :

Τράπεζαι	6 674 077.—	
Γραμμάτια Πληρωτέα	9 045 794,49	
Δάνεια Ἐταιρείας Πληρωτέα	8 868 548,50	
Διάφοροι Πιστωτικοὶ Λογαριασμοὶ	1 493 780,30	26 082 200,25
		61 892 165,45

Λογαριασμοὶ τάξεως

921 368.—
62 813 533,45

ΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΣΤ' ΧΡΗΣΕΩΣ
μέ 31ην Δεκεμβρίου 1957

Μικτὸν Κέρδος καὶ Διάφορα ἔσοδα

ΠΙΣΤΩΣΙΣ
19 498 192.—

19 498 192.—

ὄ ω ν ἐ κ ὀ ρ χ. 1.316.955,35

876 460,25
82 840.—
136 400.—
90 000.—
34 115.—
97 140,10
<u>1 316 955,35</u>

28 Ἀπριλίου 1958

Οἱ Ἐλεγκταὶ
Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Χ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Διευθυντὴς Λογιστηρίου
ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΔΙΟΝΥΣΑΤΟΣ

ΕΞΕΔΟΘΗ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ

τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν
σχετικῶς μετὴν Ἀνωτάτην Ἐκπαίδευσιν

ΑΘΗΝΑΙ 1958